

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Raport
privind starea învățământului
superior din România
2020 – 2021

CUPRINS

INTRODUCERE.....	5
CAPITOLUL I. ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ.....	6
1. Rețeaua instituțiilor de învățământ superior	6
2. Participarea la învățământul superior.....	8
2.1. Evoluția efectivelor de studenți	8
2.2. Durata medie de frecvență a învățământului superior	25
2.3. Rata specifică de cuprindere pe vârste în învățământul superior	25
2.4. Rata brută de cuprindere în învățământul superior	27
3. Rezultatele învățării în învățământul superior	28
3.1. Rezultatele studenților din învățământul universitar de licență	28
3.2. Absolvenți ai învățământului superior	31
4. Resurse umane în învățământul superior	35
4.1. Evoluția efectivelor de personal din învățământul superior	35
4.2. Distribuția pe funcții didactice a personalului din învățământul superior	37
4.3. Ponderea personalului didactic feminin	38
4.4. Numărul de studenți ce revin unui cadru didactic	39
CAPITOLUL II. ACȚIUNI RELEVANTE ȘI REZULTATE OBȚINUTE ÎN ANUL UNIVERSITAR 2020-2021	40
1. Asigurarea cadrului normativ al sistemului de învățământ superior	40
1.1. Ordonanțe de urgență	40
1.2. Hotărâri de guvern	40
1.3. Ordine de ministru	41
2. Creșterea calității în învățământul superior	44
3. Asigurarea accesului egal și a participării în învățământul superior	45
3.1. Analize și studii	45

3.2.	Sprijinirea studenților din mediul rural, a grupurilor dezavantajate și a studenților non-tradiționali pentru participarea în învățământul terțiar	47
4.	Creșterea calității programelor de studii și a competitivității universităților	49
4.1.	Rolul CNATDCU în asigurarea calității învățământului universitar	49
4.2.	Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate - QAFIN	49
4.3.	Gradul de satisfacție a studenților privind calitatea învățământului superior	50
4.4.	Fondul pentru finanțarea situațiilor speciale	51
4.5.	Cercetarea științifică	53
5.	Corelarea programelor de studii universitare cu cerințele angajatorilor	53
6.	Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului superior	57
6.1.	Promovarea ofertei educaționale	57
6.2.	Obținerea bursei de studii în străinătate de către tineri români	59
6.3.	Studenți străini aflați la studii universitare în România	61
6.4.	Păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității lingvistice și culturale, prin promovarea limbii române în medii academice din întreaga lume	63
7.	Finanțare predictibilă, consolidarea bazei materiale, utilizarea noilor tehnologii, dezvoltarea și integrarea sistemelor informatice	63
7.1.	Finanțare	63
7.2.	Creșterea transparenței sistemului de învățământ superior	66
7.3.	Consolidarea bazei materiale	66
7.4.	Utilizarea noilor tehnologii	67
7.5.	Cluburi sportive universitare	68
8.	Guvernanță profesionistă și transparență, descentralizare, autonomie și responsabilitate.	69
CAPITOLUL III. DIRECȚII DE DEZVOLTARE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR PENTRU ANUL 2022		70
1.	Creșterea participării la forme de învățământ terțiar	70
2.	Creșterea participării la forme de educație pe tot parcursul vieții	70
3.	Intensificarea eforturilor de internaționalizare a sistemului românesc de învățământ superior	71
4.	Creșterea capacității managementului universitar de a implementa politicile naționale	71

5.Creșterea autonomiei universitare în ceea ce privește utilizarea fondurilor proprii și politicile de resurse umane.....	71
6.Consolidarea calității studiilor doctorale.....	72
7.Susținerea eticii și integrității în mediul universitar	72
8.Susținerea parteneriatelor, deschiderea către societate, orientarea către zona STEAM.....	72
9.Dezvoltarea unui ecosistem digital pentru învățământul universitar	72
ANEXĂ - Lista de abrevieri	74

INTRODUCERE

Raportul asupra stării sistemului național de învățământ superior din România pentru anul 2020-2021 este structurat în trei capitole, după cum urmează:

Capitolul I conține o analiză statistică, realizată pe baza unui set de indicatori de bază incluși în *Sistemul Național de Indicatori pentru Educație* (SNIE), sistem compatibil cu cele internaționale (Eurostat, OECD, UNESCO, Banca Mondială) și care include o parte a indicatorilor-țintă specifici obiectivelor europene comune în domeniul educației și formării profesionale. Este surprinsă situația înregistrată în sistemul de învățământ superior în anul universitar 2020/2021, din perspectiva participării la educație, a rezultatelor studenților, precum și a resurselor umane. La calcularea valorilor indicatorilor au fost utilizate datele primare oficiale puse la dispoziție de *Institutul Național de Statistică* și de *Ministerul Educației*.

Capitolul al II-lea prezintă acțiunile relevante desfășurate în anul universitar 2020/2021 și rezultatele obținute.

În Capitolul al III-lea sunt expuse prioritățile sistemului de învățământ superior pentru anul 2022, într-o strânsă corelație cu obiectivele *Proiectului "România Educată"*.

Ratele de absolvire a învățământului terțiar au crescut constant în ultimul deceniu în Uniunea Europeană (UE), dar există diferențe considerabile între țări și între subgrupuri din cadrul țărilor. În 2020, rata de absolvire a învățământului terțiar era de 40,5 % în UE, 11 țări atingând deja ținta stabilită pentru 2030, diferența dintre acestea variind de la 24,9 % în România la 60,6 % în Luxemburg. Pondere medie a persoanelor cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani care au absolvit învățământul terțiar este cu 10,8 % mai mare în rândul femeilor (46 %) față de bărbați (35,2 %). În plus, există un decalaj clar între mediul urban și cel rural, rata medie în orașe (50,9 %) fiind semnificativ mai mare față de zonele rurale (28,9 %).

Peste jumătate dintre țările UE vor utiliza Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) pentru a sprijini transformarea în învățământul superior. Măsurile vor include modernizarea programelor de studiu, creșterea numărului de locuri de studiu, lansarea de noi cursuri de studiu printre care micro-certIFICATE, revizuirea modelului de finanțare, dezvoltarea unor mecanisme de asigurare a calității și de guvernare, de monitorizare a parcursului profesional al absolvenților și de sprijinire a internaționalizării învățământului superior¹.

¹ Monitorul educației și formării 2021 (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4b1ca4eb-57dd-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-ro>)

CAPITOLUL I. ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ

1. Rețeaua instituțiilor de învățământ superior

La nivelul anului 2020/2021, sistemul național de învățământ superior cuprindea 89 de instituții de învățământ superior, în cadrul cărora funcționau 541 de facultăți. Învățământul public reprezintă 60,7% din totalul instituțiilor de învățământ superior și 74,7% din totalul facultăților.

Distribuția instituțiilor de învățământ superior pe forme de proprietate evidențiază următoarele date pentru anul universitar 2020/2021: 54 de instituții de învățământ superior publice și 35 de instituții de învățământ superior private, cu 404 facultăți publice și 137 de facultăți private. Ponderea cea mai ridicată a instituțiilor de învățământ superior și a studenților este prezentă în Municipiul București, care cuprinde peste un sfert (28,5%) dintre facultăți și aproape o treime (30,7%) dintre studenți.

Tabelul 1. Rețeaua sistemului național de învățământ superior

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Nr. instituții de învățământ superior, din care:	108	107	103	101	99	97	95	92	90	89
- proprietate publică	57	56	56	56	56	56	56	55	55	54
- proprietate privată	51	51	47	45	43	41	39	37	35	35
Nr. facultăți, din care:	614	596	590	583	567	560	554	545	546	541
- proprietate publică	410	405	405	403	409	405	406	406	407	404
- proprietate privată	204	191	185	180	158	155	148	139	139	137

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

Numărul total de instituții de învățământ superior înregistrează un trend descendent în ultimii zece ani, situație determinată de scăderea numărului de universități particulare, concomitent cu păstrarea, în aproximativ aceiași parametri, a rețelei de învățământ superior public. Numărul de facultăți a scăzut constant în perioada 2011-2018, ulterior înregistrându-se fluctuații reduse. La nivelul anului universitar 2020/2021, funcționau 541 de facultăți.

Trendul descrescător înregistrat de instituțiile de învățământ superior se corelează cu tendințele înregistrate la nivelul efectivelor de studenți. Astfel, efectivele de studenți înscriși în învățământul superior de licență au scăzut semnificativ în perioada 2011-2016, pentru ca să crească ușor în 2017/2018, apoi iar să scadă în anul universitar 2018/2019. În ultimii doi ani, trendul a devenit ascendent, la nivelul anului 2020/2021 înregistrându-se 418,3 mii de studenți înscriși în învățământul de licență.

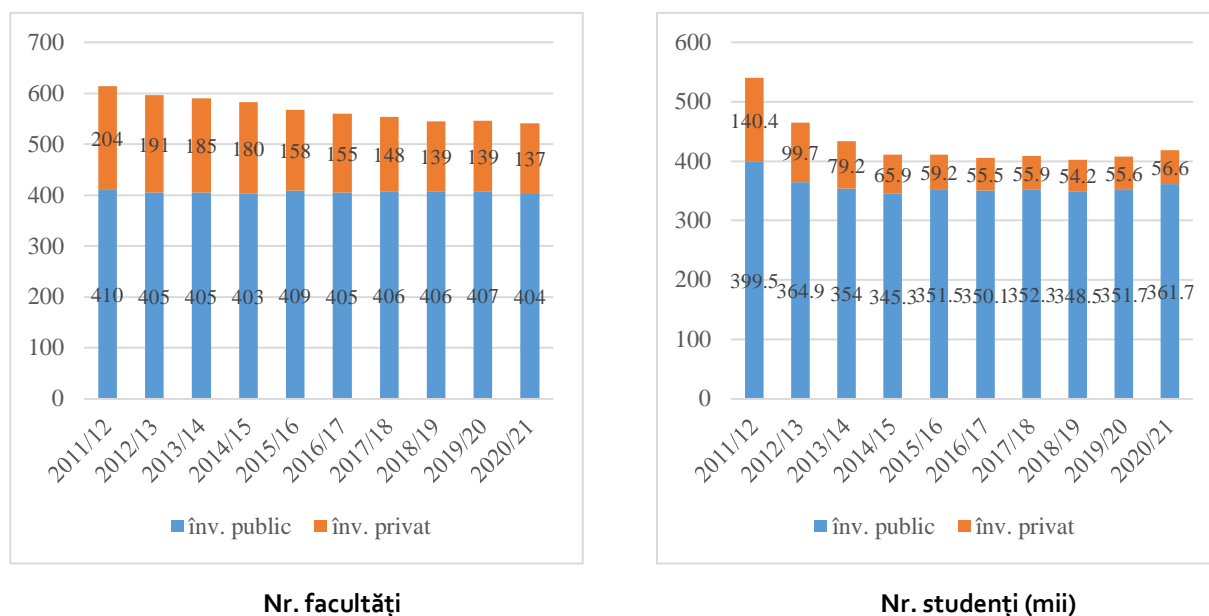

Tabelul 2. Numărul de studenți înscriși în învățământul superior de licență (mii)

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Nr. studenți în învățământul de licență, din care:	539,9	464,6	433,2	411,2	410,7	405,6	408,2	402,7	407,4	418,3
- proprietate publică	399,5	364,9	354,0	345,3	351,5	350,1	352,3	348,5	351,7	361,7
- proprietate privată	140,4	99,7	79,2	65,9	59,2	55,5	55,9	54,2	55,6	56,6

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

Figura 1. Evoluția numărului de facultăți și a numărului de studenți înscriși în învățământul superior de licență

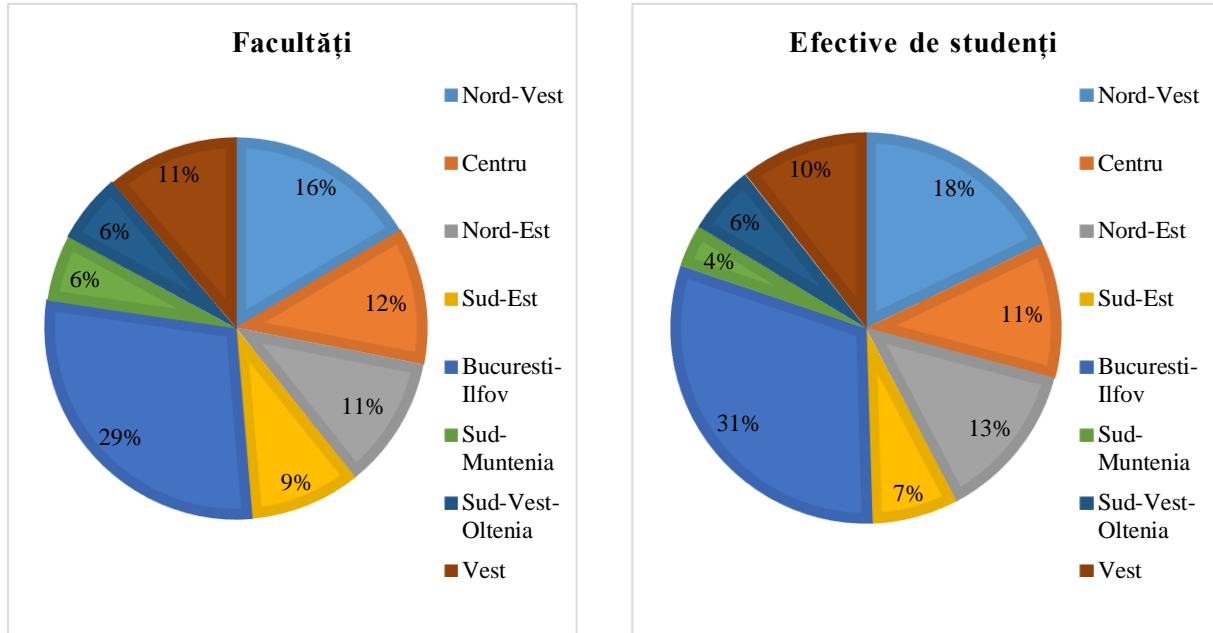
Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

Informațiile² privind distribuția teritorială a instituțiilor de învățământ superior evidențiază asigurarea unui acces deschis la educația de nivel superior. La nivelul anului universitar 2020/2021, sistemul național de învățământ superior acoperea Municipiul București și 37 de județe. Nu există instituții de învățământ superior/facultăți în județele Botoșani, Giurgiu, Ialomița și Vaslui.

² Învățământul superior la începutul anului universitar 2020-2021, INS, 2021

Figura 2. Distribuția pe regiuni de dezvoltare a facultăților și a studenților cuprinși în învățământul superior de licență, în anul universitar 2020/2021

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2021

2. Participarea la învățământul superior

2.1. Evoluția efectivelor de studenți

În anul universitar 2020/2021, în sistemul de învățământ superior din România au fost înmatriculate 560, 187 mii de persoane, din care 87,8% în cadrul instituțiilor de învățământ superior de stat, în creștere față de anul precedent. Trei sferturi dintre studenți urmau programe de studii universitare de licență, respectiv 73,5% dintre studenții din învățământul superior de stat și 82,6% dintre studenții din învățământul superior particular.

- **Context demografic**

În ultimii ani, s-au înregistrat tendințe demografice negative în ceea ce privește populația rezidentă de vârstă corespunzătoare învățământului superior, constatându-se scăderi la unele grupe de vârstă, cu excepția celei de 22 de ani (creștere cu 2,1 mii de persoane în 2020 față de anul precedent) și a celei de 23 de ani (creștere cu 0,3 mii de persoane în 2020 față de anul precedent). Există o creștere nesemnificativă la vârsta de 20 de ani (0,1 mii de persoane). Evoluția demografică reprezintă unul dintre factorii care influențează direct fluctuația efectivelor de persoane înscrise în învățământul superior.

Tabelul 3. Evoluția populației rezidente în România (mii)

Vârsta	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
18 ani	221,4	223,6	220,9	213,8	213,0	215,6	215,7	213,8	208,2	200,9
19 ani	224,4	221,4	221,5	219,9	213,1	211,7	214,0	211,0	209,4	204,8
20 ani	229,1	224,7	219,1	220,3	218,5	210,3	208,6	208,4	206,0	206,1
21 ani	261,7	239,3	222,4	217,8	218,4	214,9	205,8	203,4	204,6	203,2
22 ani	287,6	269,4	237,3	221,2	215,5	214,6	210,2	200,3	199,8	201,9
23 ani	291,7	288,6	267,5	235,9	218,5	211,5	209,9	204,4	196,9	197,2
24 ani	290,8	290,2	287,0	265,8	232,2	213,9	206,1	203,8	201,2	194,3
25-29 ani	1306,9	1326,6	1368,6	1399,2	1388,9	1320,4	1248,7	1163,0	1089,6	1031,2
30-34 ani	1522,8	1485,7	1424,7	1367,7	1325,4	1299,3	1303,8	1333,5	1359,9	1354,5
35+	11659,3	11676,6	11751,9	11810,1	11853,3	11880,0	11880,0	11866,8	11848,6	11837,1

Sursa: Baza de date privind populația rezidentă din România la data de 1 iulie, INS, 2012-2021

- **Context educațional**

În anul universitar 2020/2021, în instituțiile de învățământ superior din România erau înmatriculate 560,187 mii de persoane, cu aproximativ 16,9 mii de persoane mai mult decât în anul universitar precedent. Din totalul persoanelor înscrise în învățământul superior, 75% urmau programe de studii universitare de licență, 20,7% – programe de studii universitare de masterat, 4% – programe de studii universitare de doctorat, iar 0,6% – programe de studii postuniversitare.

Din totalul persoanelor înscrise în învățământul superior în 2020/2021, 87,8% urmau programe de studii în instituții de învățământ superior publice și 12,2% în instituții de învățământ private. În ultimii doi ani, înmatriculările în instituțiile publice de învățământ superior înregistrează un trend ascendent, în 2020/2021 fiind raportați 491, 640 mii de studenți (față de 475,8 mii în 2019). De asemenea, acesta este cel mai mare număr de înmatriculări din 2013 până în prezent. În schimb, în instituțiile de învățământ superior private se poate remarca o reducere a numărului de înmatriculări (de la 93,6 mii în 2013 la 68,5 mii în 2020).

Ponderile studenților din programul de studii de licență au fost mai mari în învățământul privat decât în cel public pe întregul interval analizat. La nivelul celorlalte programe de studii, ponderile sunt mai mari în învățământul public, în mod special la nivel doctoral.

Tabelul 4. Numărul persoanelor înscrise în învățământul superior, pe programe de studii

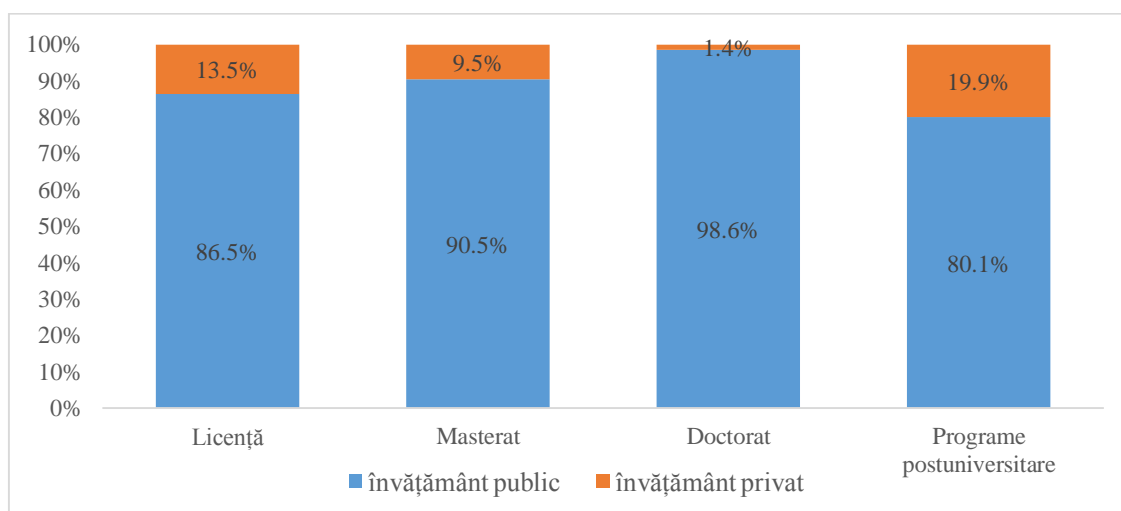
	Total	Programe de studii				Pondere studenților din licență
		Licență	Masterat	Doctorat	Programe postuniversitare	
Anul universitar 2013/2014						
Total	578.725	433.234	114.254	20.011	11.226	74,9%
Public	485.168	353.988	101.175	19.792	10.213	73,0%
Privat	93.557	79.246	13.079	219	1.013	84,7%
Anul universitar 2014/2015						
Total	541.653	411.229	107.092	18.777	4.555	75,9%
Public	464.149	345.336	95.860	18.513	4.440	74,4%
Privat	77.504	65.893	11.232	264	115	85,0%
Anul universitar 2015/2016						
Total	535.218	410.697	104.739	17.156	2.626	76,7%

Public	465.012	351.450	94.129	16.971	2.462	75,6%
Privat	70.206	59.247	10.610	185	164	84,4%
Anul universitar 2016/2017						
Total	531.586	405.638	103.827	19.154	2.967	76,3%
Public	464.642	350.149	92.838	18.885	2.770	75,4%
Privat	66.944	55.489	10.989	269	197	82,9%
Anul universitar 2017/2018						
Total	538.871	408.179	106.358	19.753	4.581	75,7%
Public	471.376	352.299	95.436	19.563	4.078	74,7%
Privat	67.495	55.880	10.922	190	503	82,8%
Anul universitar 2018/2019						
Total	533.749	402.696	108.136	20.416	2.501	75,4%
Public	467.931	348.517	96.979	20.104	2.331	74,5%
Privat	65.818	54.179	11.157	312	170	82,3%
Anul universitar 2019/2020						
Total	543.299	407.373	111.251	21.976	2.699	75,0%
Public	475.823	351.738	100.189	21.752	2.144	73,9%
Privat	67.476	55.635	11.062	224	555	82,5%
Anul universitar 2020/2021						
Total	560.187	418.346	115.952	22.773	3.116	74,6%
Public	491.640	361.734	104.951	22.460	2.495	73,5%
Privat	68.547	56.612	11.001	313	621	82,6%

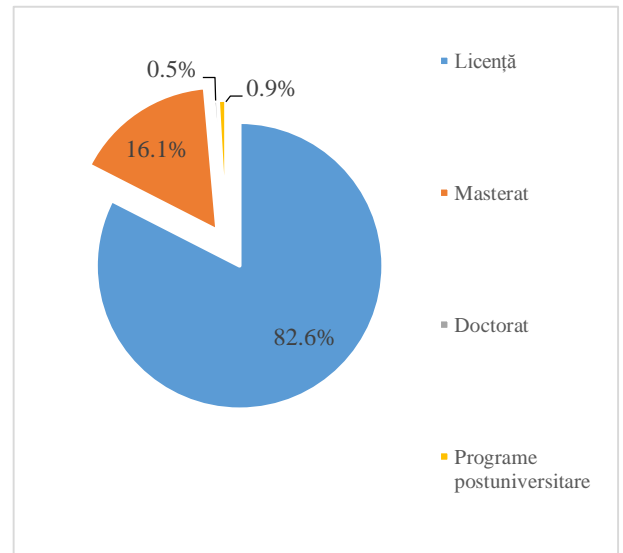
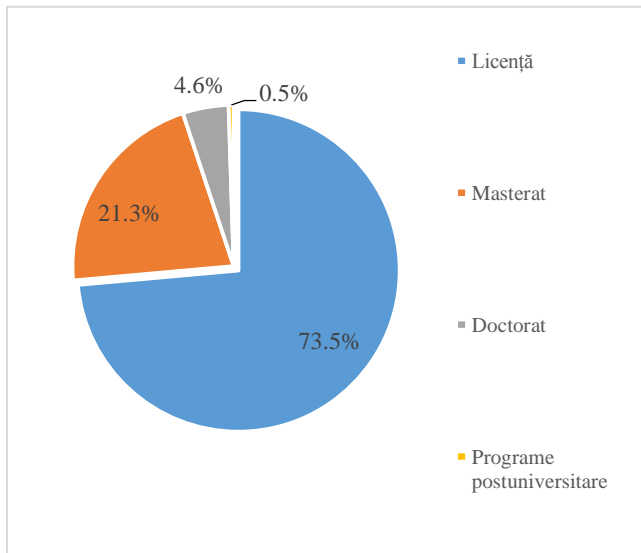
Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2014-2021

Figura 3. Distribuția studenților, pe programe de studii și pe forme de proprietate, în anul universitar 2020/2021 (%)

Învățământ public

Învățământ privat

Sursa: Date calculate pe baza Învățământul superior la începutul anului universitar 2020-2021, INS, 2021

Tabelul 5. Programe de studii validate și înregistrate în anii 2020/2021³

Program	Licență		Masterat		Total	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Validate	34	72	100	112	134	184
Înregistrate	48	132	77	94	159	226
Total	82	204	177	206	293	410

Sursa: Autoritatea Națională pentru Calificări

Tabelul 6. Programe de studii validate și înregistrate pe domenii ISCED F - 2013⁴ în anii 2020/2021

DOMENIU ISCED F - 2013	Număr programe 2020	Numar programe 2021
0111 – Științele educației	20	38
0114 - Formarea cadrelor didactice cu specializare pe o anumită disciplină	19	6
0215 - Muzica și artele spectacolului	20	9
0221 - Religie și teologie	5	9
0222 - Istorie și arheologie	5	5
0232 - Literatura și lingvistică	15	7
0311 - Economie	5	0
0312 - Științe politice și educație civică	18	5
0313 - Psihologie	9	0
0314 - Sociologie și studii culturale	6	0

³ În totalul programelor înregistrate sunt incluse atât programele înregistrate în urma validării, cât și programele înregistrate în urma finalizării procesului de actualizare.

⁴ ISCED - The International Standard Classification of Education

0411 - Contabilitate și fiscalitate	9	7
0412 - Finanțe, bănci și asigurari	8	6
0413 - Management și administrație	31	30
0414 - Marketing și publicitate	0	9
0421 - Drept	18	9
0531 - Chimie	0	7
0532 - Științele pământului	5	0
0613 - Dezvoltare și analiza soft și aplicații	9	6
0711 - Inginerie chimică și procese	5	6
0712 - Tehnologia protecției mediului	7	0
0713 - Electricitate și energie	11	11
0714 - Electronica și automată	7	6
0715 - Mecanică și meserii din domeniul metalurgiei	14	9
0716 - Vehicule, ambarcațiuni și aeronave	5	0
0724 - Minerit și industrie extractivă	11	11
0731 - Arhitectura și urbanism	6	0
0732 - Clădiri și inginerie civilă	12	16
0788 - Programe și calificări interdisciplinare care implică ingineria, producția și construcțiile	16	15
0811 - Producție agricolă vegetală și producție animală	5	0
0911 - Stomatologie	5	9
0912 - Medicină	15	15
0913 - Asistență medicală și moașe	5	0
0916 - Farmacie	11	11

Sursa: Autoritatea Națională pentru Calificări

Tabelul 7. Programe postuniversitare înregistrate în anii 2020/2021

Program	2020	2021	Total
Program postuniversitar de educație permanentă - perfecționare	10	10	20
Program postuniversitar de educație permanentă - calificare și recalificare	1	1	2
Program postuniversitar de educație permanentă - inițiere	3	0	3
Program postuniversitar de educație permanentă - specializare	3	0	3
Program postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă	176	69	245
Program postuniversitar de perfecționare	28	5	33
Total	221	85	306

Sursa: Autoritatea Națională pentru Calificări

2.1.1. Ciclul I – studii universitare de licență

După o perioadă de scădere constantă, efectivele de studenți înscriși la studii universitare de licență au început să crească. În anul 2020/2021, numărul studenților înscriși la studii universitare de licență a fost de 418,3 mii de studenți, în creștere față de anul precedent cu 10,9 mii. Creșterea numărului de înmatriculări este mai amplă în instituțiile de învățământ superior publice.

În pofida faptului că, în anul universitar 2020/2021, a fost înregistrată o creștere față de anul precedent a numărului de cursanți înscriși la programul de licență, se remarcă o diferență majoră comparativ cu anul 2011/2012, în ultimii zece ani populația de studenți de la acest ciclu de studii scăzând cu 121,6 mii.

Scăderea numărului de înmatriculări de la un an la altul a fost determinată de un complex de factori: ponderi mai reduse de absolvenți de liceu care au promovat examenul de bacalaureat; număr mai mic de persoane care aleg să urmeze simultan mai mult de un program de studii universitare (spre deosebire de anii anteriori); scăderea populației de vârstă teoretică de școlarizare la acest nivel de studii (19-23 de ani).

Alte posibile cauze care au condus la scăderea drastică a numărului de studenți sunt rata crescută de părăsire timpurie a sistemului educațional preuniversitar și fenomenul migrației externe, care afectează dimensiunea coortei ce poate să accedă la acest nivel educațional.

Tabelul 8. Evoluția numărului de studenți înscriși la programe de studii universitare de licență (mii)

An universitar	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Număr total de studenți înscriși la învățământul superior*	871,8	705,3	578,7	541,7	535,2	531,6	538,9	533,7	543,3	560,2
Număr studenți înscriși la programe de studii universitare de licență	539,9	464,6	433,2	411,2	410,7	405,6	408,2	402,7	407,4	418,3

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

*licență, masterat, cursuri și studii postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale

- **Efective de studenți, pe forme de învățământ**

În anul universitar 2020/2021, din numărul total al studenților înscriși la studii universitare de licență, o pondere de 89,4% erau înscriși la forma cu frecvență (în ușoară scădere față de anul precedent), 6,8% studiau la distanță (în ușoară creștere față de anul precedent), iar 3,8% urmau programe de studii cu frecvență redusă.

Ponderea studenților înscriși în programe universitare de licență cu frecvență a înregistrat în intervalul 2011-2015 o creștere constantă, pentru ca în ultimii ani să aibă valori relativ constante de 89-90% (89,4% în 2020/2021).

Tabelul 9. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe forme de organizare a programelor de studii

An universitar	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
	Număr									
Total studenți, din care:	539.852	464.592	433.234	411.229	410.697	405.638	408.179	402.696	407.373	418.346
- în învățământul cu frecvență	442.613	401.099	381.944	367.376	370.939	366.843	367.336	362.868	365.898	374.037
- în învățământul seral	592	439	260	144	26	0	0	0	0	0
- în învățământul cu frecvență redusă	46.628	26.346	20.519	17.113	15.644	15.297	15.074	15.105	15.573	15.958
- în învățământul la distanță	50.019	36.708	30.511	26.596	24.088	23.498	25.769	24.723	25.902	28.351
	Ponderea (%)									
Total studenți, din care:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- în învățământul cu frecvență	82,0	86,3	88,2	89,3	90,3	90,4	90,0	90,1	89,8	89,4
- în învățământul seral	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- în învățământul cu frecvență redusă	8,6	5,7	4,7	4,2	3,8	3,8	3,7	3,8	3,8	3,8
- în învățământul la distanță	9,3	7,9	7,0	6,5	5,9	5,8	6,3	6,1	6,4	6,8

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

- **Efective de studenți, pe forme de proprietate**

Diminuarea efectivelor de studenți din ciclul de licență s-a manifestat diferit, în funcție de forma de proprietate. Scăderi s-au înregistrat în special la nivelul învățământului superior privat: de la 140,3 mii studenți (26% din totalul studenților) în 2011/2012 la 56,6 mii studenți (13,5% din totalul studenților) în 2020/2021.

De altfel, în ultimii șase ani universitari, ponderea pentru această formă de proprietate s-a menținut în jurul valorilor de 13-14%. În mod firesc, la nivelul învățământului public se observă o situație inversă, valoarea crescând de la 74% în 2011/2012 la 86,7% în 2020/2021.

Ca și în cazul situației precedente, ponderea pentru această formă de proprietate s-a menținut constantă în ultimii 6 ani, în jurul valorii de 86%.

Tabelul 10. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe forme de proprietate

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Număr										
Total	539.852	464.592	433.234	411.229	410.697	405.638	408.179	402.696	407.373	418.346
- public	399.464	364.916	353.988	345.336	351.450	350.149	352.299	348.517	351.738	361.734
- privat	140.388	99.676	79.246	65.893	59.247	55.489	55.880	54.179	55.635	56.612
Pondere (%)										
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- public	74,0	78,5	81,7	84,0	85,6	86,3	86,3	86,5	86,3	86,7
- privat	26,0	21,5	18,3	16,0	14,4	13,7	13,7	13,5	13,7	13,5

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

• **Efective de studenți, în funcție de țara de proveniență**

În funcție de țara de proveniență, datele pentru anul universitar 2020/2021 arată astfel: 93,3% din totalul studenților înscriși la studii universitare de licență sunt români, iar 6,7% sunt studenți străini. Comparativ cu anii anteriori, ponderea studenților străini este în ușoară creștere.

Tabelul 11. Evoluția numărului de studenți (români, respectiv străini) înscriși la studii universitare de licență, pe forme de proprietate

	Număr			Pondere (%)	
	Total	Studenți români	Studenți străini	Studenți români	Studenți străini
An universitar 2014/2015					
Total	411.229	389.545	21.684	94,7%	5,3%
Public	345.336	326.105	19.231	94,4%	5,6%
Privat	65.893	63.440	2.453	96,3%	3,7%
An universitar 2015/2016					
Total	410697	388.110	22.587	94,5%	5,5%
Public	351.450	330.873	20.577	94,1%	5,9%
Privat	59.247	57.237	2.010	96,6%	3,4%
An universitar 2016/2017					
Total	405.638	381.952	23686	94,2%	5,8%
Public	350.149	328.593	21.556	93,8%	6,2%
Privat	55.489	53.359	2.130	96,2%	3,8%
An universitar 2017/2018					
Total	408.179	383.364	24.815	93,9%	6,1%
Public	352.299	329.531	22.768	93,5%	6,5%
Privat	55.880	53.833	2.047	96,3%	3,7%
An universitar 2018/2019					
Total	402.696	377.370	25.326	93,7%	6,3%
Public	348.517	325.138	23.379	93,3%	6,7%
Privat	54.179	52.232	1.947	96,4%	3,6%
An universitar 2019/2020					
Total	407.373	380.262	27.111	93,3%	6,7%
Public	351.738	326.757	24.981	92,9%	7,1%
Privat	55.635	53.505	2.130	96,2%	3,8%
An universitar 2020/2021					
Total	418.346	390.243	28.103	93,3%	6,7%
Public	361.734	335.944	25.790	92,9%	7,1%
Privat	56.612	54.299	2.313	95,9%	4,1%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2021

- **Efective de studenți, pe domenii de studii (profiluri de studii/grupe de specializări) și durata programelor de studii**

Compatibilizarea domeniilor de studii la nivel european a constituit unul dintre principalele obiectivele ale procesului Bologna. În scopul flexibilizării accesului la programele de studii, al asigurării mobilității studenților și forței de muncă calificate în plan național și european, începând cu anul 2014, raportările statistice la nivel european utilizează grupe de specializări, în conformitate cu *International Standard Classification of Education: Fields of Education detailed levels* (ISCED-F 2013). La această nouă referință, s-a aliniat și sistemul de indicatori gestionați de *Institutul Național de Statistică* din România, care, începând cu anul 2014/2015, a trecut de la monitorizarea distribuției studenților pe profiluri de studii la analiza distribuției acestora pe grupe de specializări (ca urmare, datele de mai jos fac referire numai la ultimii șase ani universitari).

Distribuția studenților pe grupe de specializări necesită corelarea cu numărul de ani de studii diferit de la o grupă de specializare la alta. Astfel, conform procesului Bologna, studiile universitare de licență cu frecvență corespund unui număr de 180-240 de credite de studii transferabile (ECTS), respectiv unui număr de 60 de credite de studii transferabile pe an de studiu, pentru 3-4 ani de studiu (durata de 4 ani este specifică studiilor din domeniile *Științe inginerești, Științe juridice și Teologie pastorală*. Pentru anumite profesii (domeniile medicină-farmacie și arhitectură), ciclul I și ciclul II de studii universitare pot fi oferite comasat, într-un program unitar de studii cu o durată de 5-6 ani la forma cu frecvență, diplomele obținute fiind în unele cazuri echivalente diplomei de masterat.

Distribuția numărului de studenți pe grupe de specializări și pe ani de studii este detaliată în cele ce urmează.

Tabelul 12. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe domenii de studii (conform noii clasificări ISCED-F) și pe ani de studiu

	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
2014-2015	(nr.)	(%)							
Total	411.229	100	0,1	30,0	26,8	26,3	12,7	2,3	1,7
Științele educației	10.809	100	0,0	36,7	32,0	31,3	-	-	-
Arte și științe umaniste	35.079	100	1,5	34,4	29,6	29,0	5,1	0,3	0,0
Științe sociale, jurnalism și informații	30.993	100	0,0	36,3	31,7	32,0	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	104.416	100	0,0	31,0	28,1	31,6	9,3	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	19.632	100	0,0	35,2	29,9	28,6	6,3	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	27.034	100	0,0	32,4	28,4	24,5	14,6	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	86.463	100	0,0	27,5	24,5	21,4	24,4	1,0	1,1
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	21.134	100	0,0	27,9	24,5	21,5	20,3	2,9	3,0
Sănătate și asistență socială	60.985	100	0,0	21,9	20,7	20,4	15,1	12,9	8,9
Servicii	14.684	100	0,0	36,0	31,4	27,1	5,4	-	-

	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
2015-2016	(nr.)	(%)							
Total	410.697	100	0,2	32,3	25,4	25,6	12,3	2,3	1,9

Științele educației	11.977	100	0,0	36,5	32,6	30,9	0,1	-	-
Arte și științe umaniste	35.541	100	1,9	36,5	27,7	29,1	4,7	0,2	-
Științe sociale, jurnalism și informații	32.493	100	0,0	40,1	29,3	30,6	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	96.550	100	0,0	35,1	26,8	29,0	9,1	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	18.956	100	0,0	37,8	27,6	28,9	5,7	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	25.631	100	0,0	34,9	28,0	25,0	12,2	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	89.741	100	0,0	29,9	23,0	21,8	23,6	0,8	1,0
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	20.835	100	0,0	28,0	23,6	22,3	20,2	3,1	2,8
Sănătate și asistență socială	64.221	100	0,0	22,2	20,4	19,8	15,2	12,6	9,8
Servicii	14.752	100	0,1	36,6	29,1	28,7	5,6	-	-

2016-2017	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
	(nr.)		(%)						
Total	405.638	100	0,2	30,5	27,6	24,9	12,5	2,4	2,0
Științele educației	12.450	100	0,0	36,2	32,1	31,5	0,2	-	-
Arte și științe umaniste	34850	100	2,0	34,4	30,6	27,8	5,0	0,2	-
Științe sociale, jurnalism și informații	31.637	100	0,0	38,5	32,4	29,1	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	96.199	100	0,0	34,3	29,4	27,7	8,5	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	16.809	100	0,0	35,1	31,0	28,7	5,2	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	27.513	100	0,0	32,0	30,2	24,9	12,9	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	85.743	100	0,0	26,5	25,8	21,3	24,8	0,7	0,9
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	20.478	100	0,0	25,4	24,2	22,2	22,2	2,9	3,1
Sănătate și asistență socială	64.806	100	0,0	21,6	21,0	19,8	14,6	12,9	10,1
Servicii	15.153	100	0,1	35,0	30,9	27,1	7,0	-	-

2017-2018	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
	(nr.)		(%)						
Total	408.179	100	0,2	31,5	25,7	26,3	11,9	2,3	2,0
Științele educației	11.988	100	0,0	36,7	32,1	31,0	0,2	-	-
Arte și științe umaniste	35.071	100	2,5	35,1	28,4	29,1	4,7	0,2	-
Științe sociale, jurnalism și informații	33.450	100	0,0	39,4	30,3	30,4	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	97.363	100	0,0	36,0	27,7	28,5	7,8	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	16.733	100	0,0	35,8	27,4	31,5	5,3	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	28.815	100	0,0	31,6	27,6	28,6	12,1	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	83.448	100	0,0	27,5	22,9	23,8	24,3	0,7	0,9
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	19.945	100	0,0	26,9	22,3	22,7	21,7	3,4	3,0
Sănătate și asistență socială	65788	100	0,0	22,4	20,1	20,1	14,4	12,4	10,4
Servicii	15.578	100	0,0	35,6	29,0	29,0	6,4	-	-

2018-2019	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
	(nr.)	(%)							
Total	402.696	100	0,1	30,9	26,8	25,0	12,8	2,4	2,0
Științele educației	12.082	100	0,0	36,3	32,4	31,3	-	-	-
Arte și științe umaniste	34.107	100	1,4	35,1	29,5	28,7	5,1	0,2	-
Științe sociale, jurnalism și informații	32.942	100	0,1	38,2	31,8	29,8	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	96.422	100	0,0	35,1	29,5	27,5	7,8	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	15.696	100	0,0	35,6	28,8	29,6	6,0	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	29.459	100	0,0	30,3	28,7	27,1	14,0	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	81.479	100	0,0	26,5	23,6	21,1	27,2	0,8	0,9
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	19.000	100	0,0	25,3	23,2	21,1	23,2	3,7	3,5
Sănătate și asistență socială	65.799	100	0,0	22,8	20,8	19,4	14,5	12,3	10,1
Servicii	15.710	100	0,0	35,9	30,5	27,6	6,0	-	-

2019-2020	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
	(nr.)	(%)							
Total	407.373	100	0,2	32,0	26,0	25,7	11,8	2,3	2,0
Științele educației	12.488	100	0,0	37,5	31,7	30,7	-	-	-
Arte și științe umaniste	33.568	100	1,8	35,5	28,8	29,5	4,5	-	-
Științe sociale, jurnalism și informații	34.521	100	0,1	39,5	30,5	29,9	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	98.989	100	0,0	36,2	27,9	28,1	7,8	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	15.721	100	0,0	39,0	26,8	29,3	4,9	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	30.432	100	0,0	30,3	27,9	28,2	13,6	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	80.188	100	0,0	28,8	22,9	21,8	24,8	0,8	0,9
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	18.715	100	0,0	27,2	22,0	22,0	21,3	3,8	3,6
Sănătate și asistență socială	67.549	100	0,0	22,8	21,2	20,3	13,8	12,0	9,9
Servicii	15.202	100	0,0	36,0	29,8	28,7	5,4	-	-

2020-2021	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
	(nr.)	(%)							
Total	418.346	100	0,2	32,2	26,8	24,9	11,8	2,2	1,9
Științele educației	13.148	100	0,0	37,6	32,5	29,9	-	-	-
Arte și științe umaniste	34.269	100	2,3	36,6	28,5	28,3	4,3	-	-
Științe sociale, jurnalism și informații	34.309	100	0,0	39,0	32,0	29,0	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	103.825	100	0,0	35,7	29,3	27,1	7,9	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	16.072	100	0,0	39,0	29,6	26,9	4,5	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	30.013	100	0,0	30,2	28,0	28,0	13,8	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	81.941	100	0,0	29,0	23,8	21,0	24,6	0,8	0,8

Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	19.587	100	0,0	29,8	21,9	19,5	20,9	4,1	3,8
Sănătate și asistență socială	69.403	100	0,0	23,1	21,4	20,3	14,1	11,4	9,7
Servicii	15.779	100	0,0	36,2	30,4	28,4	5,0	-	-

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2021

Pe forme de proprietate, există o distribuție relativ echilibrată în învățământul superior public, concomitent cu centrarea pe anumite domenii preponderente în învățământul superior privat. De exemplu, grupa de specializare *Afaceri, administrație și drept* cuprinde peste jumătate (59,1%) dintre studenții din învățământul superior privat, respectiv numai 19,5% dintre studenții din învățământul superior public. Un alt exemplu este reprezentat de grupa de specializare *Inginerie, prelucrare și construcții* care cuprinde 22,3% dintre studenții din învățământul superior public, respectiv numai 2,6% dintre studenții din învățământul superior privat. Grupele de specializări foarte slab reprezentate în învățământul privat sunt *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* și *Științe naturale, matematică și statistică* (fiecare cuprinzând sub 1% dintre studenți).

Tabelul 5. Numărul studenților înscriși în învățământul superior de licență pe domenii de studii și forme de proprietate, 2020/2021

	Număr		%	
	Public	Privat	Public	Privat
Total	361.734	56.612	100,0	100,0
Științele educației	11.747	1.401	3,3	2,5
Arte și științe umaniste	32.254	2.015	8,9	3,6
Științe sociale, jurnalism și informații	27.436	6.873	7,6	12,1
Afaceri, administrație și drept	70.377	33.448	19,5	59,1
Științe naturale, matematică și statistică	15.680	392	4,3	0,7
Tehnologiile informației și comunicațiilor	27.438	2.575	7,6	4,6
Inginerie, prelucrare și construcții	80.500	1.441	22,3	2,6
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	19.055	532	5,3	0,9
Sănătate și asistență socială	63.216	6.187	17,5	10,9
Servicii	14.031	1.748	3,9	3,1

Sursa: Date calculate pe baza Învățământul superior la începutul anului universitar 2020-2021, INS, 2021

• **Efective de studenți, în funcție de durata programelor de studii**

Studenții înscriși la studii cu durata de 5-6 ani totalizează puțin peste 14% din învățământul de licență. Cei mai mulți dintre aceștia sunt în cadrul grupelor *Sănătate și asistență socială* (71,4%) și *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* (26,9%).

Tabelul 6. Numărul studenților din învățământul superior de licență, în funcție de durata programelor de studiu, pe grupe de specializări, 2020/2021

	Total	Număr		%	
		studii de 3-4 ani	studii de 5-6 ani	studii de 3-4 ani	studii de 5-6 ani
Total	418.346	359.325	59.021	85,9	14,1
Științele educației	13.148	13.148	-	100,0	-
Arte și științe umaniste	34.269	34.269	-	100,0	-

Științe sociale, jurnalism și informații	34.309	34.309	-	100,0	-
Afaceri, administrație și drept	103.825	103.825	-	100,0	-
Științe naturale, matematică și statistică	16.072	16.072	-	100,0	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	30.013	30.013	-	100,0	-
Inginerie, prelucrare și construcții	81.941	77.748	4.193	94,9	5,1
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	19.587	14.310	5.277	73,1	26,9
Sănătate și asistență socială	69.403	19.852	49.551	28,6	71,4
Servicii	15.779	15.779	-	100,0	-

Sursa: Date calculate pe baza "Învățământul superior la începutul anului universitar 2020-2021", INS, 2021

2.1.2. Ciclul II – studii universitare de masterat

În ultimii ani universitari, s-au generalizat programele de studii universitare de masterat (Bologna – ciclul II) la nivelul întregului sistem de învățământ superior. În anul universitar 2020/2021, ciclul de studii universitare de masterat a cuprins aproape 116 mii de studenți, în creștere (cu 4,7 mii de persoane) față de anul anterior. Pentru programul de masterat, există unele grupe de specializări suprasolicitate, iar altele mai puțin căutate de studenți.

Tabelul 7. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de masterat

An universitar	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Număr persoane înscrise în învățământul superior*	541.653	535.218	531.586	538.871	533.749	543.299	560.187
Număr studenți înscriși la studii universitare de masterat	107.092	104.739	103.827	106.358	108.136	111.251	115.952
Pondere studenți înscriși la studii universitare de masterat (%)	19,8	19,6	19,5	19,7	20,3	20,5	20,7

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2021

(* Licență, masterat, cursuri și studii postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale)

• Efective de studenți înscriși la studii universitare de masterat, pe forme de proprietate

La nivelul anului 2020/2021, 90,5% dintre studenții înscriși la studiile universitare de masterat au fost incluși în învățământul de stat și numai 9,5% în învățământul particular. În anul de referință al prezentului raport, ponderea studenților înscriși la studii de masterat a fost în ușoară creștere pentru cei cuprinși în universități publice (cu 0,5 puncte procentuale), respectiv în ușoară scădere pentru cei cuprinși în universități private.

Tabelul 8. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de masterat, pe forme de proprietate

Forme de proprietate	Număr							Pondere (%)						
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Total	107.092	104.739	103.827	106.358	108.136	111.251	115.952	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Public	95.860	94.129	92.838	95.436	96.979	100.189	104.951	89,5	89,9	89,4	89,7	89,7	90,1	90,5
Privat	11.232	10.610	10.989	10.922	11.157	11.062	11.001	10,5	10,1	10,6	10,3	10,3	9,9	9,5

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2021

• **Efective de studenți înscriși la studii de master, pe grupe de specializări**

Distribuția studenților din programele de masterat pe cele 10 grupe de specializări de bază evidențiază, la nivelul anului 2020/2021, ponderi mai ample la unele grupe de specializări precum: Afaceri, administrație și drept (26,7%) și *Inginerie, prelucrare și construcții* (21,8%). Ponderi ridicate se înregistrează și în rândul specializărilor Științe sociale, jurnalism și informații (11,2%) și *Arte și științe umaniste* (9,6%). Cele mai mici ponderi se observă la *Sănătate și asistență socială* (4%), *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* (4%) și Servicii (5,3%). În ceea ce privește grupa de specializare care a reușit să atragă din ce în ce mai mulți beneficiari în intervalul 2014-2020, *Științele educației* a cunoscut cea mai mare creștere a numărului de masteranzi, cu 2,2 puncte procentuale (de la 2,3% la 4,5%).

Tabelul 9. Evoluția numărului de studenți înscriși la studiile de masterat, pe domenii de studii (conform noii clasificări ISCED-F), perioada 2014-2020 (mii)

	Număr							%						
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Total	107,1	104,7	103,8	106,4	108,1	111,3	116,0	100	100	100	100	100	100	100
Științele educației	2,4	3,3	3,8	4,1	4,0	4,5	5,2	2,3	3,1	3,7	3,8	3,7	4,0	4,5
Arte și științe umaniste	11,3	10,5	10,5	10,5	10,6	10,9	11,2	10,5	10,1	10,1	9,9	9,8	9,8	9,6
Științe sociale, jurnalism și informații	12,8	12,4	11,8	12,2	12,1	12,8	13,0	11,9	11,9	11,3	11,4	11,2	11,5	11,2
Afaceri, administrație și drept	31,1	30,0	28,8	28,8	29,4	29,7	31,0	29,0	28,6	27,7	27,0	27,2	26,7	26,7
Științe naturale, matematică și statistică	7,4	6,7	6,2	6,3	6,3	6,5	6,6	6,9	6,4	6,0	6,0	5,8	5,8	5,7
Tehnologiile informației și comunicațiilor	7,1	6,3	6,6	7,0	7,4	7,9	8,6	6,6	6,0	6,3	6,5	6,8	7,1	7,4
Inginerie, prelucrare și construcții	23,7	23,9	23,9	24,3	24,3	24,6	25,2	22,2	22,8	23,0	22,9	22,5	22,1	21,8

Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	4,0	4,0	4,2	4,1	4,1	4,5	4,6	3,7	3,8	4,1	3,9	3,8	4,0	4,0
Sănătate și asistență socială	2,0	2,1	2,7	3,0	3,5	3,8	4,6	1,9	2,0	2,6	2,8	3,2	3,4	4,0
Servicii	5,3	5,5	5,4	6,1	6,3	6,2	6,1	4,9	5,3	5,2	5,8	5,9	5,5	5,3

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2021

În ceea ce privește forma de proprietate, se remarcă distribuții relativ echilibrate în învățământul public, comparativ cu existența unor domenii preponderente la nivelul învățământului superior privat. Astfel, 63% dintre studenții din programele de masterat private sunt înscriși la grupa de specializare *Afaceri, administrație și drept*, comparativ cu doar 22,9% dintre cei din învățământul de stat, aflați la aceeași specializare. Comparativ cu învățământul privat, cele mai mari diferențe în favoarea celui public se observă în următoarele grupe: *Inginerie, prelucrare și construcții* (23,8% față de 2,1%), *Arte și științe umaniste* (10,3% față de 3,6%).

Tabelul 10. Numărul studenților înscriși la studii universitare de masterat, pe grupe de specializări și forme de proprietate, 2020/2021

	Număr		%	
	Public	Privat	Public	Privat
Total	104.951	11.001	100	100
Științele educației	4.943	223	4,7	2,0
Arte și științe umaniste	10.783	396	10,3	3,6
Științe sociale, jurnalism și informații	10.733	2.234	10,2	20,3
Afaceri, administrație și drept	23.992	6.928	22,9	63,0
Științe naturale, matematică și statistică	6.371	183	6,1	1,7
Tehnologiile informației și comunicațiilor	8.213	339	7,8	3,1
Inginerie, prelucrare și construcții	25.004	226	23,8	2,1
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	4.604	45	4,4	0,4
Sănătate și asistență socială	4.537	55	4,3	0,5
Servicii	5.771	372	5,5	3,4

Sursa: Date calculate pe baza Învățământul superior la începutul anului universitar 2020-2021, INS, 2021

- **Programe postuniversitare**

Programele postuniversitare de formare și dezvoltare profesională vizează actualizarea sau dezvoltarea unor unități de competență solicitate de standardele ocupaționale și sunt dedicate absolvenților care au finalizat cu diplomă cel puțin studiile universitare de licență sau echivalente. În anul universitar 2020/2021, la aceste programe postuniversitare erau înscrise 3.166 de persoane, în creștere cu 417 de persoane față de anul precedent, dar sub nivelul din 2014/2015.

La nivelul anului 2020/2021, aproape trei sferturi dintre studenții înscriși în programe postuniversitare sunt cuprinși în domeniul *Științele educației* (72%). La nivelul grupelor *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare, Sănătate și asistență socială și*

Servicii nu sunt studenți înscriși în aceste programe, situație relativ similară cu anul universitar precedent. Cele mai mici ponderi se observă la nivelul grupelor *Științe sociale, jurnalism și informații* (3,6%), *Afaceri, administrație și drept* (3,6%) și *Inginerie, prelucrare și construcții* (3,6%).

Tabelul 11. Evoluția numărului de persoane înscrise la programe postuniversitare, pe domenii de studii (conform noii clasificări ISCED-F), perioada 2014-2020 (mii)

	Număr								%							
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021		
Total	4,0	2,5	3,0	4,6	2,5	2,7	3,1	100	100	100	100	100	100	100		
Științele educației	859	730	794	1,6	1,3	1,7	2,2	21,4	28,9	26,8	34,8	50,6	64,6	72		
Arte și științe umaniste	200	225	241	209	245	242	216	5,0	8,9	8,1	4,6	9,8	9,0	6,9		
Științe sociale, jurnalism și informații	341	239	192	179	135	57	113	8,5	9,4	6,5	3,9	5,4	2,1	3,6		
Afaceri, administrație și drept	160	62	276	458	304	151	112	4,0	2,5	9,3	10,0	12,2	5,6	3,6		
Științe naturale, matematică și statistică	287	298	138	185	188	167	164	7,1	11,8	4,7	4,0	7,5	6,2	5,3		
Tehnologiile informației și comunicațiilor	141	224	17	148	138	163	155	3,5	8,9	0,6	3,2	5,5	6,0	5,0		
Inginerie, prelucrare și construcții	281	177	50	230	144	122	111	7,0	7,0	1,7	5,0	5,8	4,5	3,6		
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	0	0	0	15	0	0	0	0	0	0	0,3	0,0	0,0	0,0		
Sănătate și asistență socială	1,5	114	1,1	1,1	0	0	0	37,4	4,5	37,1	24,1	0,0	0,0	0,0		
Servicii	244	461	159	461	81	53	0	6,1	18,2	5,4	10,1	3,2	2,0	0,0		

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2021

2.1.3. Ciclul III – studii universitare de doctorat și alte programe postuniversitare

La nivelul anului universitar 2020/2021, aproape 22,8 mii de persoane erau înscrise la programe de studii universitare de doctorat și un număr destul de redus la programe postdoctorale de cercetare avansată.

În anul universitar 2020/2021, un număr de 22.773 de persoane erau înscrise la studii universitare de doctorat, în creștere cu 1.107 persoane față de anul precedent. Aproape 99% din totalul de doctoranzi erau în învățământul de stat și numai 1,4% în învățământul particular. Numărul persoanelor care urmau programe postdoctorale a cunoscut o creștere semnificativă (de la 36 de persoane în 2018/2019, la 310 în anul universitar 2019/2020, respectiv 303 în 2020/2021).

Tabelul 12. Evoluția numărului cursanților înscriși la studii universitare de doctorat și la alte programe postdoctorale, pe forme de proprietate

	Număr cursanți		
	Total	Studii universitare de doctorat	Programe postdoctorale
2014/2015			
Total	19.315	18.777	538
De stat	19.051	18.513	538
Particular	264	264	0
2015/2016			
Total	17.252	17.156	96
De stat	17.067	16.971	96
Particular	185	185	0
2016/2017			
Total	19154	19143	11
De stat	18.885	18.874	11
Particular	269	269	0
2017/2018			
Total	19.756	19.753	3
De stat	19.566	19.563	3
Particular	190	190	0
2018/2019			
Total	20.416	20.380	36
De stat	20.104	20.068	36
Particular	312	312	0
2019/2020			
Total	21.976	21.666	310
De stat	21.752	21.442	310
Particular	224	224	0
2020/2021			
Total	23.076	22.773	303
De stat	22.763	22.460	303
Particular	313	313	0

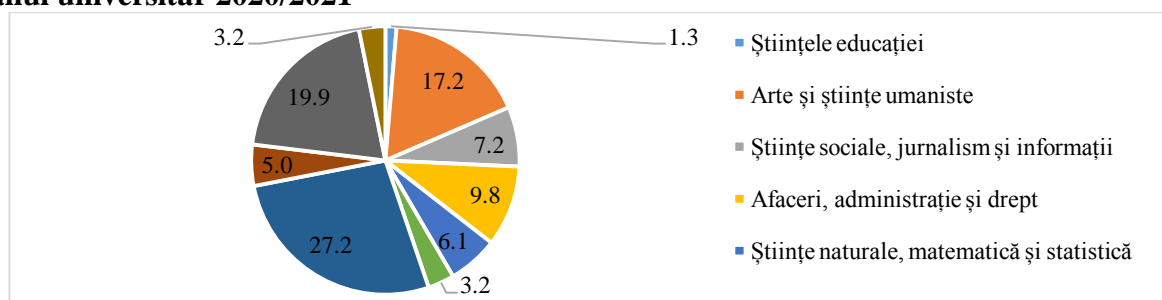
Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2021

Analiza distribuției doctoranzilor după apartenența la grupe de specializări evidențiază diferențe semnificative. Astfel, procentele cele mai ridicate de doctoranzi s-au înregistrat la specializările Inginerie, prelucrare și construcții (27,2%) și Sănătate și asistență socială (19,9%). Alte specializări cu ponderi importante de studenți doctoranzi sunt *Arte și științe umaniste* (17,2%) și *Afaceri, administrație și drept* (9,8%). Cele mai mici ponderi s-au

înregistrat în rândul grupelor: *Științele educației* (1,3%), *Tehnologiile informației și comunicațiilor* (3,2%) și *Servicii* (3,2%).

Figura 4. Distribuția cursanților înscriși la studii doctorale, pe grupe de specializări, în anul universitar 2020/2021

Sursa: Date calculate pe baza *Învățământul superior la începutul anului universitar 2020-2021, INS, 2021*

2.2. Durata medie de frecvență a învățământului superior

Durata medie de frecvență a învățământului superior exprimă numărul (mediu) de ani de studii superioare pe care îi frecventează o persoană de vârstă oficială corespunzătoare acestui nivel de învățământ (19-23 de ani). La nivelul anului universitar 2020/2021, durata medie de frecvență a învățământului superior a fost de 1,5 ani.

Indicatorul reflectă nivelul general de dezvoltare a sistemului de educație universitară, din perspectiva numărului de ani de studii pe care îi parcurg persoanele de vârstă oficială corespunzătoare. Valoarea indicatorului arată că rata de părăsire timpurie a sistemului de învățământ superior a înregistrat ușoare fluctuații în ultimii ani universitari.

Valoarea medie a indicatorului în ultimii zece ani a fost de 1,4 – 1,6 ani. În 2020/2021, durata medie de frecvență a învățământului superior a fost de 1,5 ani.

Pe tot intervalul analizat, valorile indicatorului pentru populația feminină s-au situat între 1,5-1,8 ani, iar pentru cea masculină, între 1,2-1,4 ani. Populația feminină înregistrează așadar valori superioare celei masculine, diferența maximă fiind de 0,5 ani (2014/2015 și 2020/2021), iar cea minimă de 0,2 ani (2019/2020).

Tabelul 21. Evoluția duratei medii de frecvență a învățământului superior, perioada 2011-2020

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	1,5	1,4	1,5	1,6	1,6	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5
Feminin	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	1,5	1,6	1,6	1,5	1,8
Masculin	1,3	1,3	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3

Sursa: Date calculate pe baza *Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021*

2.3. Rata specifică de cuprindere pe vârste în învățământul superior

Rata specifică de cuprindere pe vârste reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte. La nivelul anului universitar 2020/2021, ratele specifice de

cuprindere pe vârste au înregistrat valori destul de apropiate de cele din anul precedent.

Analiza distribuției pe vârste a efectivelor de studenți cuprinși în învățământul universitar de licență evidențiază scăderi în cazul tuturor vârstelor, în intervalul 2011-2014. Ulterior, la nivelul anului universitar 2015/2016, s-au înregistrat creșteri față de anul precedent la nivelul a două grupe de vârstă (18 ani și 19 ani), ca urmare a faptului că în acest an a intrat în sistemul de învățământ superior generația de copii care a avut debutul școlar în 2003/2004, concomitent la 6 și la 7 ani, pe fondul modificărilor legislative specifice.

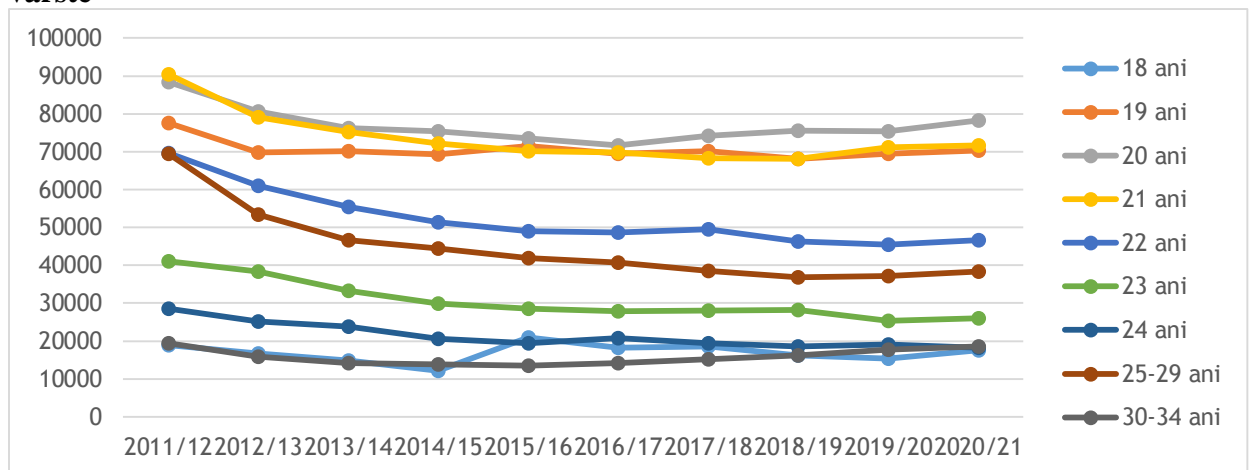
La nivelul anului 2020/2021, față de anul precedent, se înregistrează scăderi de efective la nivelul persoanelor de 24 de ani. Ușoare creșteri se observă la nivelul celorlalte vârste.

Tabelul 13. Evoluția numărului de studenți participanți la învățământul universitar de licență, pe vârste

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
18 ani	18.882	16.730	14.858	12.218	20.880	18.218	18.533	16.230	15.353	17.611
19 ani	77.622	69.860	70.073	69.381	71.460	69.399	70.111	68.195	69.448	70.331
20 ani	88.495	80.599	76.235	75.320	73.464	71.630	74.253	75.635	75.318	78.382
21 ani	90.401	79.163	75.299	72.113	70.218	69.857	68.300	68.198	71.117	71.588
22 ani	69.593	60.986	55.458	51.440	48.986	48.647	49.463	46.277	45.530	46.597
23 ani	41.083	38.348	33.357	29.921	28.529	27.948	28.079	28.199	25.346	26.001
24 ani	28.505	25.147	23.842	20.556	19.360	20.766	19.423	18.634	19.073	18.165
25-29 ani	69.497	53.325	46.568	44.420	41.857	40.640	38.569	36.895	37.186	38.416
30-34 ani	19.350	15.808	14.192	13.803	13.425	14.201	15.182	16.193	17.730	18.540

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

Figura 5. Distribuția numărului de studenți din învățământul universitar de licență, pe vârste

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

Rata specifică de cuprindere pe vârste exprimă procentul studenților de o anumită vârstă cuprinși în învățământul universitar, din totalul populației rezidente din România de aceeași vârstă. Valorile acesteia oferă o imagine asupra participării la învățământul universitar, cu fluctuații semnificative în funcție de grupele de vârstă și de gen.

Datele indică faptul că cele mai mari rate specifice de cuprindere se înregistrează la vârstele teoretice ale învățământului universitar (19, 20 și 21 de ani).

La nivel general, ponderea redusă a ratei specifice la nivelul populației de 18 ani evidențiază, cel mai probabil, tendința de amânare a înmatriculării la un program de studii universitare de licență, imediat după absolvirea liceului. Una dintre cauze este reprezentată de rata relativ scăzută de promovare a examenului de bacalaureat, fapt ce a determinat întârzierea cu cel puțin un an a accesului la învățământul universitar al celor nepromovați.

Se remarcă o mai mare participare la învățământul universitar de licență în rândul populației feminine pentru toate vârstele, comparativ cu populația masculină.

Tabelul 14. Evoluția ratelor specifice de cuprindere pe vârste în învățământul universitar de licență (%)

		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
18 ani	Total	8,5	7,5	6,7	5,7	9,8	8,5	8,6	7,6	7,4	8,8
	Feminin	10,3	9,0	8,0	6,7	11,7	10,6	10,7	9,2	8,8	10,7
	Masculin	6,9	6,0	5,5	4,8	8,0	6,4	6,6	6,0	5,9	7,0
19 ani	Total	34,6	31,6	31,6	31,6	33,5	32,8	32,8	32,3	33,2	34,3
	Feminin	42,1	37,4	37,4	37,2	38,8	37,9	38,3	38,5	37,1	41,0
	Masculin	27,6	26,1	26,2	26,1	28,5	27,9	27,6	26,5	29,0	28,1
20 ani	Total	38,6	35,9	34,8	34,2	33,6	34,1	35,6	36,3	36,6	38,0
	Feminin	45,4	42,3	41,1	39,8	39,1	39,1	41,2	42,8	41,2	45,1
	Masculin	32,4	29,9	28,9	28,9	28,4	29,2	30,3	30,1	31,7	31,4
21 ani	Total	34,6	33,1	33,9	33,1	32,2	32,5	33,2	33,5	34,8	35,2
	Feminin	39,4	38,3	39,8	39,2	37,1	38,3	37,9	37,8	37,7	40,6
	Masculin	30,0	28,3	28,4	27,5	27,4	27,0	28,6	29,4	31,7	30,1
22 ani	Total	24,2	22,6	23,4	23,3	22,7	22,7	23,5	23,1	22,8	23,1
	Feminin	24,7	23,5	24,5	24,1	23,9	23,1	24,5	23,5	22,1	23,8
	Masculin	23,8	21,9	22,3	22,5	21,7	22,2	22,6	22,7	23,5	22,4
23 ani	Total	14,1	13,3	12,5	12,7	13,1	13,2	13,4	13,8	12,9	13,2
	Feminin	13,9	13,1	12,5	13,1	13,1	13,1	13,2	14,3	12,4	13,9
	Masculin	14,2	13,5	12,4	12,3	13,0	13,3	13,5	13,3	13,3	12,5
24 ani	Total	9,8	8,7	8,3	7,7	8,3	9,7	9,4	9,1	9,5	9,3
	Feminin	10,0	8,6	8,2	7,5	8,6	10,0	9,7	9,2	9,5	10,0
	Masculin	9,6	8,8	8,4	7,9	8,1	9,4	9,1	9,1	9,5	8,7
25- 29 ani	Total	5,3	4,0	3,4	3,2	3,0	3,1	3,1	3,2	3,4	3,7
	Feminin	5,3	3,9	3,1	2,9	2,8	2,8	2,9	3,0	2,9	3,6
	Masculin	5,4	4,2	3,7	3,4	3,2	3,3	3,2	3,3	3,9	3,8
30- 34 ani	Total	1,3	1,1	1,0	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4
	Feminin	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,4
	Masculin	1,3	1,1	1,0	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2	1,4	1,3

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021.

(Datele pentru întreaga perioadă au fost recalculat pe baza datelor INS privind populația școlară pe niveluri, raportate la situația demografică a persoanelor rezidente la data de 1 iulie a fiecărui an).

2.4. Rata brută de cuprindere în învățământul superior

Rata brută de cuprindere reprezintă numărul total al studenților din țară cuprinși în învățământul superior, indiferent de vârstă, raportat la totalul populației

rezidente din România la data de 1 iulie, din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului superior (19-23 de ani). Acest indicator măsoară accesul la învățământul superior. La nivelul anului universitar 2020/2021, rata brută de cuprindere în învățământul superior a fost de 38,5%.

După scăderi treptate în prima parte a intervalului analizat, rata brută de cuprindere în acest nivel de studii a crescut ușor în a doua parte a intervalului, ajungând în 2020/2021 la valoarea de 38,5% (la diferență de 1,1 puncte procentuale față de anul anterior).

În analiza ratei brute de cuprindere în învățământul universitar de licență, diferența pe sexe este semnificativă și indică un decalaj de aproximativ 7 puncte procentuale în favoarea populației feminine în intervalul 2011-2019. La nivelul anului universitar 2020/2021, diferența a crescut semnificativ la aproape 10 puncte procentuale.

Tabelul 15. Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul universitar de licență (%)

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	40,4	35,8	35,3	35,0	35,8	35,9	36,6	36,7	37,4	38,5
Feminin	44,6	39,5	39,2	38,9	39,8	39,8	40,5	40,7	39,7	43,3
Masculin	36,4	32,4	31,7	31,4	32,1	32,3	32,8	32,9	35,0	33,9

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

(Obs.: Indicatorul a fost calculat prin raportarea numărului de studenți din țară (fără studenții străini) la populația din grupa de vârstă 19-23 de ani).

3. Rezultatele învățării în învățământul superior

3.1. Rezultatele studenților din învățământul universitar de licență

În anul universitar 2019/2020 a fost înregistrată o creștere cu aproape 5 mii de studenți înscriși în învățământul de licență, comparativ cu anul universitar anterior. Din totalul de 407,4 mii de studenți înscriși la început de an, în evidențele de sfârșit al anului 2019/2020 s-au regăsit 372,8 mii. Astfel, din totalul celor înscriși la începutul anului universitar: 87,9% au promovat, 3,6% au fost declarați repetenți și/sau cu situația neîncheiată și 8,5% au abandonat studiile pe parcurs. Comparativ cu anul universitar anterior se constată o ameliorare a situației din învățământul de licență, caracterizată prin creșterea ponderii studenților promovați și prin scăderea pierderilor școlare (atât prin reducerea abandonului, cât și prin reducerea procentajului de repetenți).

Un indicator semnificativ este reprezentat de abandonul universitar (calculat ca diferența procentuală dintre efectivele de la început și cele de la sfârșit de an universitar), care a scăzut cu 1,1% la nivelul învățământului universitar de licență per total, respectiv cu 1,4% la nivelul învățământului public.

O altă observație importantă este legată de menținerea într-o proporție asemănătoare, începând cu anul 2016/2017, a distribuției studenților la final de an pe diferite forme de studiu: aproximativ 90% în învățământul cu frecvență, 3,8% la frecvență redusă și 6,4% în învățământul la distanță.

Tabelul 16. Situația școlară a studenților din învățământul universitar de licență, pe forme de studii

	În evidență la:		Nr. de studenți		Situația studenților înscriși în învățământul de licență la finalul anului universitar (structura procentuală)		
	Început de an	Sfârșit de an	Promovați	Repetenți și situație neîncheiată	Promovați	Repetenți și situație neîncheiată	Pierderi pe parcurs
2014/2015							
Număr studenți	411229	376240	349206	27034	84,9	6,6	8,5
Învățământ de zi	367376	336949	314648	22301	85,6	6,1	8,3
Învățământ seral	144	134	105	29	72,9	20,1	6,9
Învățământ cu frecvență redusă	17113	15817	13434	2383	78,5	13,9	7,6
Învățământ la distanță	26596	23340	21019	2321	79,0	8,7	12,2
Public	345336	315152	294657	20495	85,3	5,9	8,7
Privat	65893	61088	54549	6539	82,8	9,9	7,3
2015/2016							
Număr studenți	410697	374800	347396	27404	84,6	6,7	8,7
Învățământ de zi	370939	339949	316294	23655	85,3	6,4	8,4
Învățământ seral	26	18	1	17	3,8	65,4	30,8
Învățământ cu frecvență redusă	15644	13760	12236	1524	78,2	9,7	12,0
Învățământ la distanță	24088	21073	18865	2208	78,3	9,2	12,5
Public	351450	319330	298017	21313	84,8	6,1	9,1
Privat	59247	55470	49379	6091	83,3	10,3	6,4
2016/2017							
Număr studenți	405638	367881	344482	23399	84,9	5,8	9,3
Învățământ cu frecvență	366843	334738	314251	20487	85,7	5,6	8,8
Învățământ cu frecvență redusă	15297	12867	11660	1207	76,2	7,9	15,9
Învățământ la distanță	23498	20276	18571	1705	79,0	7,3	13,7
Public	350149	317510	297856	19654	85,1	5,6	9,3
Privat	55489	50371	46626	3745	84,0	6,7	9,2
2017/2018							
Număr studenți	408179	367588	347226	20362	85,1	5,0	9,9
Învățământ cu frecvență	367336	334150	316029	18121	86,0	4,9	9,0
Învățământ cu frecvență redusă	15074	13265	12264	1001	81,4	6,6	12,0
Învățământ la distanță	25769	20173	18933	1240	73,5	4,8	21,7
Public	352299	317392	300383	17009	85,3	4,8	9,9
Privat	55880	50196	46843	3353	83,8	6,0	10,2
2018/2019							
Număr studenți	402696	363838	346478	17360	86,0	4,3	9,6
Învățământ cu frecvență	362868	329941	314790	15151	86,8	4,2	9,1
Învățământ cu frecvență redusă	15105	13387	12259	1128	81,2	7,5	11,4

Învățământ la distanță	24723	20510	19429	1081	78,6	4,4	17,0
Public	348517	314211	299848	14363	86,0	4,1	9,8
Privat	54179	49627	46630	2997	86,1	5,5	8,4
	2019/2020						
Număr studenți	407373	372805	358161	14644	87,9	3,6	8,5
Învățământ cu frecvență	365898	337152	324009	13143	88,5	3,6	7,9
Învățământ cu frecvență redusă	15573	13489	12822	667	82,3	4,3	13,4
Învățământ la distanță	25902	22164	21330	834	82,3	3,2	14,5
Public	351738	321983	309876	12107	88,1	3,4	8,4
Privat	55635	50822	48285	2537	86,9	4,5	8,6

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2021

(Notă: Ultimul an când învățământul superior înregistra numai 1,3% dintre studenți înscriși învățământ seral a fost anul universitar 2015-2016. Începând cu anul universitar 2016-2017 indicatorii cuprinderii pe forme de învățământ se referă la „învățământ cu frecvență”, „învățământ cu frecvență redusă” și „învățământ la distanță”).

Analiza pe grupe de specializări a distribuției studenților promovați la finalul anului 2019/2020 evidențiază faptul că rata de promovare cea mai redusă, respectiv pierderile cele mai mari (prin repetenție, situație neîncheiată sau abandon pe parcurs) s-au înregistrat în grupa de specializare *Inginerie, prelucrare și construcții* (promovați 84%). Pierderile cele mai mici, de mai puțin de 10%, s-au înregistrat în grupele *Sănătate și asistență socială* (3,3%), *Științele educației* (7,6%), *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* (8,9%).

Tabelul 17. Rata de promovare a studenților din învățământul universitar de licență pe domenii de studii (%)

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Total	84,9	84,6	84,9	85,1	86,0	87,9
Sănătate și asistență socială	93,1	94,1	94,8	94,1	95,1	96,7
Științele educației	91,6	91,5	87,3	90,3	90,8	92,4
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	89,4	87,7	87,4	87,6	88,5	90,1
Științe naturale, matematică și statistică	84,9	83,9	84,8	83,4	83,5	88,0
Servicii	89,1	88,8	86,0	86,2	85,8	88,0
Științe sociale, jurnalism și informații	85,5	81,4	82,4	84,6	85,5	86,9
Arte și științe umaniste	86,8	83,6	84,0	84,6	85,0	86,4
Afaceri, administrație și drept	83,1	83,7	84,0	82,7	84,1	85,6
Tehnologiile informației și comunicațiilor	83,6	82,6	82,3	83,2	84,3	85,6
Inginerie, prelucrare și construcții	78,2	78,7	79,5	80,5	81,5	84,0

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2021

3.2. Absolvenți ai învățământului superior

Numărul de absolvenți face referire la persoanele care au finalizat un ciclu de învățământ (licență, masterat, doctorat sau cursuri postuniversitare), cu sau fără a obține o diplomă. Începând cu anul universitar 2014/2015, statisticile naționale utilizează, pentru anumite serii de date, numai indicatorul „absolvenți cu succes” pentru categoria de absolvenți care, după finalizarea ciclului de învățământ superior, au obținut o diplomă (de exemplu, diplomă de licență, diplomă de master, diplomă de doctorat).

La nivelul anului 2019/2020, un număr de 132.731 de persoane au absolvit învățământul superior cu o diplomă, valoare în creștere față de anul anterior.

Tabelul 18. Absolvenți cu succes ai învățământului superior, pe programe de studii

	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
2014/2015						
Total	133478	77828	55650	100,0	58,3	41,7
Licență	85028	49054	35974	100,0	57,7	42,3
Masterat (Bologna)	39455	23783	15672	100,0	60,3	39,7
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	3992	2082	1910	100,0	52,2	47,8
Programe postuniversitare	5003	2909	2094	100,0	58,1	41,9
2015/2016						
Total	121788	71306	50482	100	58,5	41,5
Licență	80815	47050	33765	100	58,2	41,8
Masterat (Bologna)	35990	21879	14111	100	60,8	39,2
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	2260	1238	1022	100	54,8	45,2
Programe postuniversitare	2723	1139	1584	100	41,8	58,2
2016/2017						
Total	121250	71721	49529	100	59,2	40,8
Licență	80035	46515	33520	100	58,1	41,9
Masterat (Bologna)	35802	21955	13847	100	61,3	38,7
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	1888	1027	861	100	54,4	45,6
Programe postuniversitare	3525	2224	1301	100	63,1	36,9
2017/2018						
Total	126271	74624	51647	100	59,1	40,9
Licență	82848	48820	34028	100	58,9	41,1
Masterat (Bologna)	36513	22074	14439	100	60,5	39,5
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	1843	980	863	100	53,2	46,8
Programe postuniversitare	5067	2750	2317	100	54,3	45,7
2018/2019						
Total	124759	73653	51106	100	58,3	40,5
Licență	83210	48391	34819	100	58,2	41,8
Masterat (Bologna)	38022	23094	14928	100	60,7	39,3
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	1920	967	953	100	50,4	49,6
Programe postuniversitare	1607	1201	406	100	74,7	25,3
2019/2020						
Total	132731	78516	54215	100	59,2	40,8
Licență	88239	51165	37074	100	58,0	42,0
Masterat (Bologna)	40258	24702	15556	100	61,4	38,6

Doctorat (inclusiv postdoctorale)	2069	1073	996	100	51,9	48,1
Programe postuniversitare	2165	1576	589	100	72,8	27,2

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2021

La nivelul ultimilor ani universitari, mai multe fete decât băieți au finalizat cu succes învățământul superior, la toate programele de studii; singura excepție se întâlnește în cazul programelor postuniversitare, la nivelul anului 2015/2016. Cele mai mari diferențe pe sexe se înregistrează în rândul absolvenților de programe postuniversitare (45,6 puncte procentuale) și masterat (aproape 23 puncte procentuale), iar cele mai mici în rândul absolvenților de doctorat (3,7 puncte procentuale) – toate în favoarea populației feminine.

Asemănător anului universitar anterior, în anul 2019/2020, șase din zece absolvenți sunt fete (59,2%) și patru sunt băieți (40,8%). Procentaje ridicate din rândul fetelor s-au înregistrat în cadrul programelor de masterat și doctorale, studiile postuniversitare apropiind cele două categorii de studenți.

Tabelul 19. Numărul absolvenților cu diplomă din învățământul superior, pe domenii de studii și la sfârșitul anului universitar 2019/2020

	Învățământ universitar de licență	Învățământ universitar de master, cursuri și studii postuniversitare	Învățământ universitar de doctorat și programe postdoctorale de cercetare avansată
TOTAL	85779	42423	2069
Științele educației	3510	3344	40
Arte și științe umaniste	7767	4117	465
Științe sociale, jurnalism și informații	7992	4378	165
Afaceri, administrație și drept	22068	12168	200
Științe naturale, matematică și statistică	3826	2607	161
Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC)	6387	2274	42
Inginerie, prelucrare și construcții	14386	7894	321
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	3459	1485	101
Sănătate și asistență socială	12736	1606	391
Servicii	3648	2550	183

Sursa datelor: INS, Cercetări statistice exhaustive privind statistica educației în anul școlar/universitar 2020-2021

● **Absolvenți ai învățământului universitar de licență**

Analiza numărului de absolvenți ai învățământului universitar de licență evidențiază o tendință generală de scădere a efectivelor în perioada 2014-2016. La nivelul ultimilor trei ani universitari se înregistrează valori apropiate, de aproape 86 de mii de absolvenți. În anul universitar 2019/2020, s-au prezentat la examenul de licență 88,2 mii de studenți, dintre care aproape 3 mii au fost respinși. Diferența de reușită („absolvenți cu succes”) față de anul anterior a fost de numai 0,31 puncte procentuale, dar se constată diferențe mai mari în reușita populației masculine și a absolvenților învățământului privat.

Tabelul 209. Evoluția numărului de absolvenți ai învățământului universitar de licență

	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	Diferență procentuală 2019/2018
Total	86636	82354	82098	85614	85514	85779	0,31
Feminin	50410	48034	47703	50318	49637	49606	-0,06
Masculin	36226	34320	34395	35296	35877	37074	3,34
Public	69054	67826	69052	72344	73252	73057	-0,27
Privat	17582	14528	13046	13270	12262	12722	3,75

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2021

Tabelul 30. Distribuția rezultatelor absolvenților la examenul de licență, pe forme de proprietate

	Total prezenți				Seria curentă			
	Număr. prezenți	Număr reușiți	Număr respinși	Pondere reușiți	Număr. prezenți	Număr reușiți	Număr respinși	Pondere reușiți
2014/2015								
Total	87.930	85.028	2.902	96,7%	76.123	74.990	1.133	98,5%
Public	70.156	68.124	2.032	97,1%	61.811	60.984	827	98,7%
Privat	17.774	16.904	870	95,1%	14.312	14.006	306	97,9%
2015/2016								
Total	83.512	80.815	2.697	96,8%	72.228	70.845	1.383	98,1%
Public	68.666	66.512	2.154	96,9%	60.427	59.223	1.204	98,0%
Privat	14.846	14.303	543	96,3%	11.801	11.622	179	98,5%
2016/2017								
Total	82.987	80.035	2.952	96,4%	72.609	71.192	1.417	98,0%
Public	69.301	67.026	2.275	96,7%	61.601	60.391	1.210	98,0%
Privat	13.686	13.009	677	95,1%	11.008	10.801	207	98,1%
2017/2018								
Total	85874	82848	3026	96,5%	76122	74724	1398	98,2%
Public	72584	70119	2465	96,6%	65192	63979	1213	98,1%
Privat	13290	12729	561	95,8%	10930	10745	185	98,3%
2018/2019								
Total	86173	83210	2963	96,6%	75785	74601	1184	98,4%
Public	73579	71178	2401	96,7%	65663	64607	1056	98,4%
Privat	12594	12032	562	95,5%	10122	9994	128	98,7%
2019/2020								
Total	88011	85779	2232	97,5%	78252	77619	633	99,2%
Public	74837	73057	1780	97,6%	66802	66308	494	99,3%
Privat	13174	12722	452	96,6%	11450	11311	139	98,8%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2021

Indiferent de forma de proprietate, rezultatele la examenul de licență au fost mai bune în cazul seriei curente de absolvenți, comparativ cu cei care au provenit din serii anterioare, primii situându-se la o diferență de aproximativ 2 puncte procentuale față de rezultatele pe întregul examen. Pe ansamblu, anul 2019/2020 a marcat o creștere a ratei de promovare față de anul anterior, de la 96,6% la 97,5% pe întreaga populație care a susținut licența, respectiv de la 98,4% la 99,2% în cazul absolvenților din seria curentă. În ce privește tipul de proprietate, procentajul promovărilor din învățământul public este ușor mai ridicat decât al celor din învățământul privat.

- **Absolvenți cu succes ai studiilor universitare de masterat**

La nivelul anului 2019/2020, a fost înregistrat un număr de 42.423 de absolvenți cu succes ai studiilor universitare de masterat, dintre care 37.556 proveneau din învățământul superior public. Atât numărul de absolvenți, cât și procentajul de reușită din anul 2019/2020 au crescut comparativ cu anul universitar anterior.

Tabelul 21. Distribuția (%) absolvenților cu succes din învățământul universitar de master, pe domenii de studii

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Total	35990	35802	36513	38022	42423
Afaceri, administrație și drept	33,2%	32,2%	31,1%	31,2%	28,7%
Inginerie, prelucrare și construcții	20,0%	19,8%	20,0%	19,6%	18,6%
Științe sociale, jurnalism și informații	10,5%	10,4%	10,5%	9,9%	10,3%
Arte și științe umaniste	10,5%	9,8%	10,0%	9,5%	9,7%
Științele educației	3,6%	4,1%	4,1%	4,3%	7,9%
Științe naturale, matematică și statistică	6,6%	6,3%	6,3%	6,1%	6,1%
Servicii	5,4%	5,2%	6,0%	6,6%	6,0%
Tehnologiile informației și comunicațiilor	4,4%	5,1%	5,0%	5,0%	5,4%
Sănătate și asistență socială	2,4%	3,1%	3,2%	3,9%	3,8%
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	3,5%	3,9%	3,7%	3,8%	3,5%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2021

- **Absolvenți cu succes ai studiilor universitare de doctorat**

În anul universitar 2020-2021, un număr de 1015 persoane au obținut titlul de doctor (sunt cuprinși aici și cei cu studii postdoctorale) în științe, cu 5% mai mulți decât în anul 2018/2019, aproape toți doctoranzii (1998 de persoane) fiind în instituții de învățământ superior publice. Doar trei instituții private acreditate organizează studii universitare de doctorat.

Tabelul 22. Distribuția (%) absolvenților cu succes din învățământul universitar de studii doctorale, pe domenii de studii

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Total	2260	1888	1843	1920	2015
Arte și științe umaniste	22,5%	18,9%	23,2%	24,9%	22,9%
Sănătate și asistență socială	16,4%	18,8%	14,8%	17,1%	19,2%
Inginerie, prelucrare și construcții	18,5%	18,4%	17,7%	20,4%	15,7%
Servicii	4,5%	3,8%	4,3%	3,0%	9,1%
Afaceri, administrație și drept	7,8%	11,6%	12,0%	8,6%	9,0%

Științe naturale, matematică și statistică	10,5%	8,3%	8,4%	9,7%	7,9%
Științe sociale, jurnalism și informații	10,1%	10,9%	9,2%	8,3%	7,5%
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	5,9%	4,9%	5,4%	4,5%	4,9%
Științele educației	1,4%	2,4%	1,7%	1,6%	2,0%
Tehnologiile informației și comunicațiilor	2,3%	2,0%	3,3%	1,9%	1,9%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2021

- **Absolvenți cu succes ai programelor postuniversitare**

În anul 2019/2020, s-au înregistrat 2069 de absolvenți cu succes ai programelor postuniversitare, 54 reprezentând programele postdoctorale de cercetare avansată.

Tabelul 23. Distribuția (%) absolvenților cu succes din învățământul postuniversitar, pe domenii de studii

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Total	2723	3525	5067	1607	2069
Arte și științe umaniste	4,8%	1,9%	2,3%	5,1%	22,5%
Sănătate și asistență socială	2,0%	31,2%	60,3%	0,0%	18,9%
Inginerie, prelucrare și construcții	5,2%	4,4%	3,2%	10,4%	15,5%
Afaceri, administrație și drept	7,1%	9,9%	9,0%	12,6%	9,7%
Servicii	50,1%	6,6%	0,2%	0,6%	8,8%
Științe sociale, jurnalism și informații	8,2%	4,6%	2,6%	6,6%	8,0%
Științe naturale, matematică și statistică	5,4%	5,8%	1,7%	3,2%	7,8%
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,9%
Tehnologiile informației și comunicațiilor	0,8%	0,3%	0,9%	1,5%	2,0%
Științele educației	16,4%	35,3%	19,9%	43,8%	1,9%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2021

4. Resurse umane în învățământul superior

4.1. Evoluția efectivelor de personal din învățământul superior

În anul universitar 2020/2021, numărul total al angajaților din învățământul superior a fost de 50,1 mii persoane, înregistrându-se o ușoară scădere în comparație cu anul precedent. O situație similară o întâlnim și în cazul personalului didactic academic, care a ajuns la 25,9 mii persoane.

În ultimii zece ani, pentru prima dată numărul personalului didactic din învățământul superior scade sub pragul de 26,0 mii de persoane. Ponderea personalului didactic în totalul angajaților din învățământul superior în anul universitar 2020/2021 a fost de 51,8% continuându-se scăderea ușoară față de perioada anterioară. Prin comparație, în perioada 2011-2015, personalul didactic reprezenta aproape 55% din totalul personalului angajat, după cum se observă în tabelul de mai jos.

Tabelul 24. Structura personalului angajat în învățământul superior

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021

Număr de persoane										
Total personal, din care:	51915	50073	51159	50845	49993	50009	50204	50225	50603	50112
Personal didactic	28.365	27.555	28.211	27.772	26.949	26.618	26.266	26.384	26.429	25991
Personal didactic auxiliar	9.643	9.541	9.626	9.986	9.566	9.259	8.762	8.864	8.774	9.037
Personal administrativ	5.532	5.432	5.705	5.445	6.076	6.389	6.922	6.511	6.745	6.305
Personal întreținere și operațional	7.879	7.178	7.265	7.069	7.101	7.466	8.045	8.265	8.452	8.560
Personal de conducere fără norme didactice	496	367	352	573	301	277	209	201	203	219

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

Municipiul București concentrează cel mai ridicat număr de personal angajat și cel mai ridicat număr de cadre didactice din învățământul superior (16.727 de persoane, respectiv 8.273 de persoane). Practic unul din trei angajați și un cadru didactic din trei lucrează într-o instituție de învățământ superior din București.

Pe forme de proprietate, se evidențiază că scăderile efectivelor cadrelor didactice s-au înregistrat atât în cazul personalului didactic din învățământul publi, cât și în cel privat. De asemenea, se remarcă faptul că în învățământul public există cea mai importantă scădere din 2014/2015 (peste 400 de persoane).

Tabelul 25. Evoluția personalului didactic din învățământul superior

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total personal angajat	51.419	49.706	50.807	50.272	49.692	49.732	49.995	50.024	50.603	50.112
Total personal didactic, din care:	28.365	27.555	28.211	27.772	26.949	26.618	26.266	26.384	26.429	25.991
proprietate de stat	24.372	23.805	24.342	24.467	23.978	23.776	23.566	23.822	23.621	23.204
proprietate particulară	3.993	3.750	3.869	3.305	2.971	2.842	2.700	2.562	2.808	2.787
% personal didactic	54,6	55,0	55,1	54,6	53,9	53,2	52,3	52,5	52,2	51,8

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

Personalul didactic din învățământul privat are o pondere de aproximativ 10% din totalul personalului didactic din învățământul superior. Ușoara creștere înregistrată în anul anterior în ceea ce privește numărul cadrelor didactice din învățământul privat nu a continuat.

Personalul angajat în învățământul privat are o distribuție diferită în comparație cu cel public. Astfel, se observă faptul că ponderea personalului didactic în totalul angajaților este cu aproximativ 10 puncte procentuale mai ridicată, în timp ce toate celelalte categorii de personal au ponderi mai reduse (cu excepția personalului de conducere fără normă didactică).

Tabelul 26. Distribuția personalului angajat în învățământul superior, după forma de proprietate și structura personalului în anul universitar 2021/2022 (%)

	Învățământ de stat (%)	Învățământ privat (%)
Personal didactic	50,9	60,4
Personal didactic auxiliar	18,5	12,8
Personal administrativ	12,5	12,8
Personal întreținere și operațional	17,5	12,4
Personal de conducere fără norme didactice	0,3	1,3

Sursa: Date calculate pe baza Învățământul superior la începutul anului universitar 2020-2021, INS, 2021

4.2. Distribuția pe funcții didactice a personalului din învățământul superior

În anul universitar 2020/2021 nu s-au înregistrat diferențe semnificative în comparație cu anul precedent în ceea ce privește distribuția pe funcții didactice a personalului din învățământul superior.

Structura corpului profesoral academic pe funcții didactice indică evoluția resurselor umane angajate în sistemul de învățământ superior, în funcție de progresul acestora în carieră. De asemenea, acest indicator oferă o imagine semnificativă cu privire la politicile de personal la nivelul fiecărei instituții de învățământ superior, raportate la politicile publice în această arie.

Datele de mai jos evidențiază faptul că structura pe funcții didactice a personalului angajat în instituțiile de învățământ superior este una echilibrată. În cazul personalului titular cu funcția de bază în universitate există o evoluție relativ constantă în această perioadă, în timp ce în cazul personalului didactic asociat există o evoluție oscilantă.

Tabelul 27. Evoluția numărului cadrelor didactice pe funcții didactice*

		Total	Profesor	Conferențiar	Lector / Șef de lucrări	Asistent	Preparator
2014/2015	Total personal didactic	28.876	5.081	5.876	10.628	6.895	396
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	22.947	4.071	5.299	8.258	4.923	396
	Personal didactic asociat	5.929	1.010	577	2.370	1.972	0
2015/2016	Total personal didactic	30.974	5.344	5.971	12.033	7.554	75
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	22.323	4.240	5.380	8.317	4.314	72
	Personal didactic asociat	8.651	1.104	591	3.716	3.240	3

2016/2017	Total personal didactic	32.043	5.527	6.663	12.480	7.368	5
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	23.985	4.495	6.066	9.236	4.183	5
	Personal didactic asociat	8.058	1.032	597	3.244	3185	0
2017/2018	Total personal didactic	28.043	4.801	6.070	11.153	6.019	0
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	21.982	4.090	5.651	8.606	3.635	0
	Personal didactic asociat	6.061	711	419	2.547	2.384	0
2018/2019	Total personal didactic	31.118	5.281	6.711	12.559	6.479	3
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	23.695	4.413	6.239	9.428	3.615	0
	Personal didactic asociat	7.423	902	523	3.131	2.864	3
2019/2020	Total personal didactic	33.700	5.646	7.207	14.030	6.817	1
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	23.654	4.392	6.511	9.688	3.063	0
	Personal didactic asociat	10.046	1.254	696	4.342	3.754	1
2020/2021	Total personal didactic	34.440	5.446	7.381	14.964	6.649	0
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	23.579	4.315	6.576	9.758	2.930	0
	Personal didactic asociat	10.861	1.131	805	5.206	3.719	0

Sursa: Ministerul Educației

* Datele sunt culese în luna ianuarie a fiecărui an universitar.

Pentru anul universitar 2020/2021, datele sunt actualizate pentru instituțiile de învățământ superior publice.

În perioada 2018-2021, personalul didactic asociat a înregistrat o creștere semnificativă, de la 7.423 de persoane la 10.861 de persoane. Această creștere este observată în cazul tuturor funcțiilor, cu valori semnificativ mai mari în cazul lectorilor/șefilor de lucrări și asistenților. Putem vorbi, astfel, de o dinamică în politicile de resurse umane, ce poate reflecta un mai mare accent pus de universități pe atragerea unor persoane cu expertiză în activitatea academică, cu un impact pozitiv așteptat asupra creșterii calității serviciilor educaționale oferite.

4.3. Ponderea personalului didactic feminin

Începând cu anul universitar 2016/2017 ponderea personalului didactic feminin în total personal didactic a devenit majoritară. Această tendință a continuat și în anul universitar 2020/2021.

În comparație cu anul universitar 2011/2012, distribuția personalului didactic pe sexe s-a inversat. În prezent, personalul didactic feminin reprezintă 52,1% în total, continuându-se tendința de creștere înregistrată în ultimii ani.

Tabelul 28. Ponderea personalului didactic în învățământul superior, pe sexe

Personal didactic	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Feminin	48,7	48,5	48,6	49,4	50,0	50,8	51,3	50,9	51,7	52,1
Masculin	51,3	51,5	51,4	50,6	50,0	49,2	48,7	49,1	48,3	47,9

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

Conform datelor *Institutului Național de Statistică*, ponderea femeilor a continuat să crească și la nivelul personalului cu funcții de conducere, ajungând în anul universitar 2020/2021 la 1.295 de persoane. Cu toate acestea se păstrează decalajul pe sexe, femeile reprezentând doar 40% din totalul personalului cu funcții de conducere. Diferențe apar și în raport cu domeniile de studiu sau funcțiile didactice, fiind un reper important pentru politicile de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați în sistemul superior de învățământ din România.

4.4. Numărul de studenți ce revin unui cadru didactic

În anul universitar 2020/2021, a continuat tendința de scădere a numărului de studenți care revin unui cadru didactic. Se mențin diferențele pe forme de proprietate, valoarea acestui indicator fiind mai ridicată în cazul învățământului privat.

Și în anul universitar 2020/2021 valoarea raportului dintre numărul de studenți și cel al cadrelor didactice a continuat să scadă, ajungând la 15 studenți/cadru didactic. Reducerea a fost semnificativă în ultimii zece ani, valoarea indicatorului fiind de 19 studenți/cadru didactic în anul universitar 2011/2012.

Pe forme de proprietate, această scădere s-a înregistrat în proporții egale, atât în universitățile publice, cât și în cele private. Astfel, în anul universitar 2020/2021, valoarea indicatorului a fost de 14,4 studenți/cadru didactic în învățământul public și de 19,4 studenți/cadru didactic în învățământul privat. Tendința de reducere a valorii indicatorului din ultimii ani a fost determinată de evoluțiile oscilante înregistrate atât de populația totală de studenți, cât și de cea a cadrelor didactice.

Tabelul 29. Numărul de studenți ce revin unui cadru didactic în învățământul universitar de licență

An universitar	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	19,0	16,9	15,4	14,8	15,2	15,3	15,5	15,3	15,4	15,0
- învățământ public	16,4	15,3	14,5	14,1	14,7	14,7	14,9	14,6	14,9	14,4
- învățământ privat	35,2	26,6	20,5	19,9	19,9	20,6	20,7	21,1	19,8	19,4

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

CAPITOLUL II. ACȚIUNI RELEVANTE ȘI REZULTATE OBTINUTE ÎN ANUL UNIVERSITAR 2020-2021

1. Asigurarea cadrului normativ al sistemului de învățământ superior

În anul universitar 2020-2021, în vederea asigurării stabilității și predictibilității organizării și funcționării sistemului de învățământ superior, a fost completat cadrul normativ cu o serie de ordonanțe de urgență, hotărâri de guvern și ordine de ministru. Astfel, în perioada octombrie 2020 - septembrie 2021, în domeniul învățământului superior, au fost emise 5 Ordonanțe de Urgență, 11 Hotărâri de Guvern și 27 de Ordine de ministru, după cum urmează:

1.1. Ordonanțe de urgență

1. Ordonanță de Urgență nr. 187/2020 pentru modificarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 144/2020 privind unele măsuri pentru alocarea de fonduri externe nerambursabile necesare desfășurării în condițiile de prevenție a activităților didactice aferente anului școlar/universitar 2020/2021 în contextul riscului de infecție cu coronavirus SARS-CoV-2;
2. Ordonanță de Urgență nr. 192/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, precum și pentru modificarea lit. a) a art. 7 din Legea nr. 81/2018 privind reglementarea activității de telemuncă;
3. Ordonanță de Urgență nr. 22/2021 privind modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației;
4. Ordonanță de Urgență nr. 40/2021 pentru instituirea unor măsuri privind buna funcționare a sistemului de învățământ și pentru modificarea art. 10 alin. (2) din Legea nr. 269/2004 privind acordarea unui ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare;
5. Ordonanță de Urgență nr. 99/2021 privind modificarea unor acte normative din domeniul învățământului, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19.

1.2. Hotărâri de guvern

1. Hotărârea Guvernului nr. 863/2020 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind acordarea facilităților de transport intern feroviar și cu metroul pentru elevi și studenți, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 42/2017;
2. Hotărârea Guvernului nr. 13/2021 pentru modificarea anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 297/2020 privind domeniile și programele de studii universitare de master acreditate și numărul maxim de studenți ce pot fi școlarizați în anul universitar 2020 - 2021, precum și pentru modificarea anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 299/2020 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programele de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2020 - 2021;

3. Hotărârea Guvernului nr. 341/2021 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind acordarea facilităților de transport intern feroviar și cu metroul pentru elevi și studenți, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 42/2017;
4. Hotărârea Guvernului nr. 385/2021 privind domeniile și programele de studii universitare de master acreditate și numărul maxim de studenți ce pot fi școlarizați în anul universitar 2021 – 2022;
5. Hotărârea Guvernului nr. 403/2021 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior, pentru anul universitar 2021 – 2022;
6. Hotărârea Guvernului nr. 477/2021 privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat și pentru învățământul superior de stat în anul școlar/universitar 2021 – 2022;
7. Hotărârea Guvernului nr. 535/2021 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 294/2007 privind organizarea și funcționarea Academiei de Poliție "Alexandru Ioan Cuza" din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul învățământului superior;
8. Hotărârea Guvernului nr. 780/2021 din 21 iulie 2021 privind modificarea anexei nr. 3 la Normele metodologice pentru aplicarea Legii nr. 269/2004 privind acordarea unui ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.294/2004;
9. Hotărârea Guvernului nr. 883/2021 din 19 august 2021 pentru modificarea anexelor nr. 1 - 6 la Hotărârea Guvernului nr. 403/2021 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2021 – 2022;
10. Hotărârea Guvernului nr. 906/2021 pentru modificarea anexelor nr. 1 și 2 la Hotărârea Guvernului nr. 385/2021 privind domeniile și programele de studii universitare de master acreditate și numărul maxim de studenți ce pot fi școlarizați în anul universitar 2021 - 2022;
11. Hotărârea Guvernului nr. 1086/2021 din 6 octombrie 2021 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 385/2021 privind domeniile și programele de studii universitare de master acreditate și numărul maxim de studenți ce pot fi școlarizați în anul universitar 2021 - 2022 și a Hotărârii Guvernului nr. 403/2021 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2021 – 2022.

1.3. Ordine de ministru

1. Ordinul ministrului educației nr. 5863/2020 pentru retragerea acreditării Școlii doctorale de Drept din cadrul Academiei de Poliție "Alexandru Ioan Cuza" din București;
2. Ordinul ministrului educației nr. 5864/2020 pentru retragerea acreditării Școlii doctorale de Ordine publică și siguranță națională din cadrul Academiei de Poliție "Alexandru Ioan Cuza" din București;
3. Ordinul ministrului educației nr. 5867/2020 privind aprobarea Metodologiei de monitorizare specială a Academiei de Poliție "Alexandru Ioan Cuza" din București;
4. Ordinul ministrului educației nr. 1288/5871/2020 pentru completarea Listei specializărilor și perfecționărilor pentru care furnizorii de formare profesională a adulților au dreptul să organizeze programe de formare profesională finalizate cu certificate de absolvire cu recunoaștere națională pentru absolvenții de studii universitare, prevăzută în anexa la

- Ordinul ministrului muncii și justiției sociale și al ministrului educației naționale nr. 1.151/4.115/2018;
5. Ordinul ministrului educației nr. 5967/2020 pentru aprobarea Metodologiei privind sistemul de acumulare, recunoaștere și echivalare a creditelor profesionale transferabile;
 6. Ordinul ministrului educației nr. 6100/2020 privind modificarea anexei la Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.475/2017 pentru aprobarea Metodologiei de înscriere și înregistrare a calificărilor din învățământul superior în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS) ;
 7. Ordinul ministrului educației nr. 2276/6152/2020 privind acordarea burselor "Eugen Ionescu" în anul universitar 2020 - 2021;
 8. Ordinul ministrului educației nr. 6265/2020 privind corelarea prin transfer a numărului de locuri între cicluri de studii universitare și numărul de locuri - granturi de studii (anul I) finanțate de la bugetul de stat din instituțiile de învățământ superior de stat, pentru anul universitar 2020 - 2021;
 9. Ordinul ministrului educației nr. 3199/2021 pentru modificarea și completarea Metodologiei-cadru privind organizarea admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat, aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.102/2016;
 10. Ordinul ministrului educației nr. 3200/2021 pentru modificarea și completarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație, aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.125/2016;
 11. Ordinul ministrului educației nr. 3320/2021 privind aprobarea Metodologiei de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltarea instituțională a instituțiilor de învățământ superior de stat, pentru anul 2021;
 12. Ordinul ministrului educației nr. 3321/2021 privind aprobarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din România, pentru anul 2021;
 13. Ordinul ministrului educației nr. 3322/2021 privind constituirea și utilizarea fondului pentru finanțarea situațiilor speciale care nu pot fi integrate în formula de finanțare a instituțiilor de învățământ superior de stat, pentru anul 2021
 14. Ordinul ministrului educației nr. 3651/2021 privind aprobarea Metodologiei de evaluare a studiilor universitare de doctorat și a sistemelor de criterii, standarde și indicatori de performanță utilizați în evaluare;
 15. Ordinul ministrului educației nr.3747/2021 privind finanțarea cercetării științifice universitare din cadrul instituțiilor de învățământ superior de stat în anul 2021;
 16. Ordinul ministrului educației nr. 3851/2021 privind aprobarea Calendarului pentru acordarea unui ajutor financiar în vederea achiziționării de calculatoare pentru anul 2021
 17. Ordinul ministrului educației nr. 3857/2021 privind aprobarea Metodologiei de monitorizare specială a Institutului Teologic Creștin după Evanghelie "Timotheus" din București;
 18. Ordinul ministrului educației nr. 3910/2021 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare și a organigramei Bibliotecii Centrale Universitare "Carol I";
 19. Ordinul ministrului educației nr. 3993/2021 privind stabilirea unor drepturi salariale specifice personalului didactic din învățământ, prevăzute în Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice;

20. Ordinul ministrului educației nr. 4469/2021 privind aprobarea Metodologiei de punere în aplicare a prevederilor art. 223 alin. (2[^]) din Legea educației naționale nr. 1/2011;
21. Ordinul ministrului educației nr. 4583/2021 privind publicarea Procedurii de selectare, prin concurs, a membrilor Consiliului Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior;
22. Ordinul ministrului educației nr. 438/4629/2021 privind asigurarea asistenței medicale a preșcolarilor, elevilor din unitățile de învățământ preuniversitar și studenților din instituțiile de învățământ superior pentru menținerea stării de sănătate a colectivităților și pentru promovarea unui stil de viață sănătos;
23. Ordinul ministrului educației nr. 5236/2021 privind menținerea acreditării Universității Politehnica din București în vederea organizării programelor de studii universitare de doctorat;
24. Ordinul ministrului educației nr. 5267/2021 privind menținerea acreditării Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București în vederea organizării programelor de studii universitare de doctorat;
25. Ordinul ministrului educației nr. 5323/2021 privind stabilirea cuantumului burselor pentru studenții masteranzi înmatriculați la programele de studii de master didactic, cu finanțare de la bugetul de stat, la forma de învățământ cu frecvență din instituțiile de învățământ superior de stat, pentru cifra de școlarizare aprobată anual pentru aceste programe de studii, prin hotărâre a Guvernului;
26. Ordinul ministrului educației nr. 5451/2021 din 12 octombrie 2021 privind numirea domnului Strat Vasile Alecsandru în funcția de președinte interimar al Consiliului Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior (CNSPIS) ;
27. Ordinul ministrului educației nr. 5255/2021 din 10 septembrie 2021 privind verificarea respectării eticii și deontologiei universitare în elaborarea tezelor de doctorat din perioada 1990 – 2016, publicat în MO nr. 888 din 16 septembrie 2021.

Totodată, în noile condiții generate de pandemia COVID-19, pentru asigurarea funcționării în bune condiții a învățământului românesc au fost emise o serie de note, ordine de ministru și ordonanțe ale guvernului menite să permită desfășurarea actului didactic cu perturbări cât mai mici.

Prin proiectul „Noi perspective în educație - NPE”⁵ a fost realizată cartografierea extensivă a actelor normative din învățământul universitar⁶, având ca punct de plecare Legea Educației Naționale (Legea 1/2011) și actele normative subsecvente și au fost identificate și formulate măsuri de simplificare și sistematizare a actelor normative studiate, inclusiv o analiză comparativă între Legea nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare și Legea Educației Naționale. Pornind de la legislația existentă au fost elaborate fișe de analiză aprofundată, prin care au fost identificate nevoile de modificare și de îmbunătățire a actelor normative corespunzătoare domeniilor analizate. Acestea au completat analiza cu alte considerente adiționale: decizii ale *Curții Constituționale a României* și decizii ale *Înaltei Curți de Casație și Justiție*.

⁵ Proiectul „Noi perspective în educație – NPE” cod SMIS 116793, SIPOCA 398 este finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020 (POCA 2014-2020) și are ca beneficiar principal Ministerul Educației (MEd) și partener Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI).

⁶ https://uefiscdi.gov.ro/resource-820001-a1.2_analiza-cadrului-legislativ-in-domeniul-invatomantului-univ.pdf

În perioada 2020-2021, s-au distribuit universităților cifrele de școlarizare pentru anul universitar menționat, aprobate prin HG nr. 327/2020 din 23 aprilie 2020, pentru studii universitare de licență, master și doctorat, iar prin HG nr. 477/2021 cifrele de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat și pentru învățământul superior de stat pentru anul școlar/universitar 2021 - 2022.

2. Creșterea calității în învățământul superior

În cadrul aceluiași proiectului POCA menționat anterior, Unitatea Executivă Pentru Finanțarea Învățământului Superior a Cercetării Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI) a elaborat, în calitate de partener al *Ministerului Educației* (MEd), un raport privind măsurile luate de România privind implementarea *Procesului Bologna*. În acest context, au fost analizate domenii precum angajabilitatea absolvenților, internaționalizarea învățământului superior, dimensiunea socială a educației, respectiv asigurarea calității. La mai bine de două decenii de la aderarea României, în 1999, la principiile *Procesului Bologna*, Sistemul Național de Învățământ Superior din România a cunoscut modificări semnificative, existând totuși o serie de tendințe diferite față de *European Higher Education Area* (EHEA) sau *Uniunea Europeană*.⁷

Sub coordonarea Consiliului Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior (CNSPIS), a fost realizată o analiză a indicatorilor de monitorizare a învățământului superior din România, fiind identificate redundanțele actuale de raportare. CNSPIS a transmis către Ministerul Educației un raport al acestui studiu “Dincolo de redundanțe. Un raport despre potențialul de optimizare a colectării datelor din sistemul de învățământ universitar românesc” și a formulat propuneri de eficientizare a sistemului de colectare a indicatorilor de monitorizare a învățământului superior, prin eliminarea redundanțelor. De asemenea, CNSPIS a elaborat un *Studiu de Prognoză Multidimensională privind Învățământul Superior din România - Studenți, Cadre didactice, Inserția profesională*. Studiul include o metodologie de prognoză multidimensională a cifrei anuale de școlarizare în sistemul de învățământ superior de stat din România pentru ciclul de studii universitare de licență, trei studii de prognoză privind diverse dimensiuni ale sistemului de învățământ superior (numărul de studenți români, numărul de studenți internaționali și numărul de cadre didactice), precum și o analiză privind inserția absolvenților pe piața muncii și modul în care aceasta poate fi inclusă în prognoze ulterioare.

A fost asigurat cadrul necesar pentru dezvoltarea culturii eticii și integrității din universitățile din România, prin operaționalizarea implementării normelor de etică universitară la nivel național (prin activitățile *Consiliului de Etică și Management Universitar* - CEMU). Aplicarea procedurii CEMU privind auditarea comisiilor de etică din universități a început cu anul universitar 2021-2022. Este în curs elaborarea unui studiu cu privire la managementul eticii la nivelul național și realizarea unor vizite de studiu în universități pentru a analiza situația actuală, din acest domeniu, pentru învățământul superior, precum și a unui regulament cadru de etică pentru universități (*Codul de referință al eticii și deontologiei academice*) și pilotarea acestuia în cinci instituții de învățământ superior. Totodată, a fost realizată o analiză a bunelor

⁷<https://uefiscdi.gov.ro/resource-824413-raport-privind-asumarile-romaniei-la-nivel-international-privind.pdf>

practici de la nivel internațional privind etica și integritatea în învățământul superior. În urma parcurgerii literaturii de specialitate și a studiilor de caz, printre recomandări s-au numărat și aspecte de ordin administrativ (ex. instituirea unor registre de risc etic, standardizarea raportării activităților de etică) sau de formare a personalului didactic și a studenților în vederea unei mai bune înțelegeri a codurilor de etică.⁸

3. Asigurarea accesului egal și a participării în învățământul superior

3.1. Analize și studii

Absolvirea învățământului terțiar este scăzută, numai 25 % din populația cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani deține o diplomă de învățământ terțiar. Deși proporția s-a îmbunătățit în timp, aceasta se situează cu mult sub media UE de 40,5 % și sub ținta de la nivelul UE de 45 % până în 2030. Astfel, cum s-a subliniat în Raportul „*România Educată*”, România urmărește să crească rata de absolvire a învățământului terțiar în grupa de vârstă 30-34 de ani la 40 % până în 2030. În 2020, valoarea acestui indicator a fost de 26,4 %, cu mult sub media UE de 41 %. Este probabil ca realizarea unei astfel de creșteri să necesite eforturi susținute pentru a depăși principalele cauze ale participării scăzute la învățământul superior și ale numărului insuficient de absolvenți. De exemplu, ratele de participare sunt afectate de ratele constant ridicate de părăsire timpurie a școlii, de rata scăzută de promovare a examenului de bacalaureat, precum și de participarea scăzută a elevilor din medii defavorizate⁹.

S-au realizat analize și studii suport pentru fundamentarea politicilor publice privind creșterea accesului, parcursului și finalizării studiilor, în special pentru studenții din categorii vulnerabile. Astfel:

- a. Studiu privind prognoza demografică (forecast) care să anticipeze evoluții probabile ale efectivelor de studenți
Studiul a fost publicat, în vederea unei diseminări extinse, acesta cartografiind bazinele de recrutare ale principalelor universități românești, pornind de la datele din *Registrul Matricol Unic* și identificând o serie de tendințe demografice regionale care se vor reflecta, pe termen scurt și mediu în numărul de studenți atrași. Deși nivelul ridicat al migrației, inclusiv al migrației circulare, limitează valoarea oricăror predicții, există o serie de indicatori care ne indică sensul evoluției demografice pe plan regional, în următoarele decenii. Pe fondul scăderii demografice există nevoia unei adaptări și a unor noi abordări din partea sistemului de învățământ superior, urgența impunându-se mai ales pentru universitățile cu bazine de recrutare vulnerabile la factorul demografic.¹⁰
- b. Studiu privind abandonul în învățământul superior
Pentru prima dată la nivelul sistemului de învățământ superior din România, UEFISCDI derulează o analiză completă a fenomenului de abandon universitar pornind de la datele

⁸ http://pocu-intl.uefiscdi.ro/images/Rezultate/Raport_A4_2.pdf

⁹ Monitorul educației și formării 2021 (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4b1ca4eb-57dd-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-ro>)

¹⁰ <https://uefiscdi.gov.ro/resource-824467-anticiparea-principalelor-tendinte.pdf>

brute înregistrate în *Registrul Matricol Unic*. Pe baza unei analize internaționale, în special a indicatorilor utilizați pentru a ilustra abandonul studiilor, a fost aleasă, ca indicator cu relevanță pentru a reflecta fenomenul abandonului - rata de absolvire a studiilor în durata formală a unui program de studiu precum și după unul sau doi ani de prelungire. O primă pilotare a indicatorului a fost realizată pe cohorta studenților înmatriculați în programe de trei ani, în anul universitar 2015/2016. Studiul va fi finalizat și publicate rezultatele sale în anul 2022.

UEFISCDI are în lucru elaborarea a șapte rapoarte care abordează teme inovative din domeniul politicilor de învățământ superior, plecând de la asumările României la nivel național și internațional, astfel:

- ruta profesională: tranziția de la învățământul preuniversitar, profesional și tehnic la învățământul superior;
- accesul, progresul și absolvirea studiilor doctorale;
- digitalizarea universităților;
- rute alternative de acces în învățământul superior pentru grupurile subreprezentate;
- introducerea conceptului de "micro-credentials" pentru învățământul superior din România;
- ciclul scurt de studii în învățământul superior;
- adaptarea domeniului de studiu al ingineriei la politicile Bologna.

A fost dezvoltat un set de indicatori pentru a evalua finalizarea ciclului preuniversitar, tranziția la învățământul superior, accesul și parcursul în primul an de studiu. Indicatorii au fost pilotați într-un raport realizat pe baza datelor privind efectivele de elevi din învățământul secundar superior în anul școlar 2017/2018 și numărul de studenți de anul I, de la ciclul licență, raportați de universitățile românești în *Registrul Matricol Unic*, în anul universitar 2018/2019. Raportul este în curs de publicare.

Au fost realizate trei analize de impact ale politicilor implementate în sistemul de învățământ superior, vizând:

- politica de acordare a burselor sociale;
- politica de alocare a locurilor speciale pentru absolvenți ai liceelor din mediul rural;
- politica introducerii unui examen unic de admitere.

3.1.1. Studiul de impact privind sistemul de burse sociale

Bursele sociale au un impact pozitiv asupra parcursului academic al studenților, atât prin reducerea abandonului, cât și prin creșterea șanselor de absolvire fără întârziere. Mai mult, performanța academică este mai ridicată, studiul demonstrând o corelație statistică între calitatea de a fi beneficiar de bursă socială și calitatea de integralist. Pe de altă parte, bursele sociale nu reprezintă un instrument de facilitare a accesului în învățământul superior a candidaților din categoriile sociale defavorizate. În acest sens, studiul dezvoltă o serie de recomandări pentru o mai bună monitorizare și implementare la nivelul universităților.¹¹

UEFISCDI a realizat o Policy Brief - Bursele sociale din învățământul superior. Documentul prezintă analiza modului de reglementare și de acordare a burselor sociale în

¹¹https://uefiscdi.gov.ro/resource-825200-20210208_studiu-de-impact-burse-sociale_conf-publicatie-snsapa2.pdf

perioada 2014 – 2019. În cadrul analizei, sunt prezentate aspecte referitoare la relația dintre bursele sociale și performanța academică, evoluția valorii bursei acordate din fonduri publice, precum și perspectiva studenților cu privire la procesul de acordare a bursei.¹²

3.1.2. Studiul de impact privind politica de alocare a locurilor speciale pentru absolvenții liceelor din mediul rural

Studiul concluzionează că există o direcție în general bună de implementare a politicii: la doi ani de la începerea implementării ei, se văd primele semne de efecte pozitive. Analiza datelor arată că performanța academică a studenților este prezisă de media de promovare a examenului de bacalaureat. Proveniența din mediul rural sau absolvirea unui liceu situat în mediul rural generează diferențe la nivelul performanței academice în special în funcție de tipul de universitate. Analiza ex-post a impactului politicii de alocare a locurilor speciale pentru absolvenții liceelor din mediul rural, la mai puțin de doi ani de la demararea aplicării ei este relevantă pentru actorii interesați de dezvoltarea învățământului superior.¹³

3.1.3. Studiul de impact ex-ante privind introducerea unui sistem centralizat de admitere la învățământul superior

O cercetare calitativă pe bază de interviu semistrukturat și aplicarea unor instrumente specifice analizei de impact ex-ante propune o politică publică de introducere a unui sistem centralizat de admitere în universitățile din România pe baza examenului de bacalaureat. Printre argumentele principale identificate în cadrul studiului se numără: toți candidații trebuie să fi susținut cu succes examenul de bacalaureat, media notelor obținute prefigurând performanța academică. Multe facultăți sau universități folosesc media sau notele probelor de la bacalaureat pentru admiterea la studiile de licență, existând experiența evaluării naționale a elevilor de clasa a 8-a și a repartizării lor computerizate la licee. Aceste argumente sunt întărite de faptul că acest sistem de evaluare respectă principiile admiterii corecte la studiile de licență elaborate de Steven Schwartz (2004). Rezultatele studiului vor fi publicate la începutul anului 2022.

3.2. Sprijinirea studenților din mediul rural, a grupurilor dezavantajate și a studenților non-tradiționali pentru participarea în învățământul terțiar

Pentru a crește rata de absolvire a învățământului terțiar, multe țări urmăresc să îmbunătățească accesul studenților defavorizați la învățământul superior. În România, unele locuri dedicate sunt rezervate romilor, iar 40 % dintre locurile de cazare pentru studenți, ce urmează a fi nou create sau modernizate, vor fi alocate, cu sprijin din partea MRR, studenților defavorizați¹⁴.

Pentru anul universitar 2020-2021 au fost alocate cifre de școlarizare distincte dedicate:

- absolvenților de licee situați în mediul rural (2000 de locuri), locuri finanțate de la bugetul de stat;

¹²https://uefiscdi.gov.ro/resource-824482-policybrief2020_burselesociale_din_Invatamantul_superior.pdf

¹³https://uefiscdi.gov.ro/resource-825682-20210208_studiu-de-impact-rural_conf-publicatie-snspsa2.pdf

¹⁴ Monitorul educației și formării 2021 (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4b1ca4eb-57dd-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-ro>)

- pentru domeniile prioritare de dezvoltare a României (5000 de locuri – licență, 4500 – master, 300 – doctorat);
- 400 de locuri destinate formării inițiale a viitoarelor cadre didactice prin programul de master didactic (pentru universitățile care sunt cuprinse în programul pilot).

În anul universitar 2020 - 2021, 1.155 de studenți în anul I la licență, absolvenți de licee din mediul rural au beneficiat de locuri speciale. Totodată, locurile speciale destinate romilor au fost ocupate după cum urmează: 320 locuri la licență, 85 la master și 15 la doctorat.

Măsurile care au vizat accesul și participarea la învățământul terțiar:

1. sprijinirea exceptării de la plata taxelor școlare pentru studenții cu rezultate deosebite; burse pentru studenții cu cele mai bune rezultate;
2. suplimentarea exceptării de la plata taxelor pentru studenți, pe bază de merit, cu un program pentru sprijinirea celor care au nevoie – burse sociale, în principal la nivel instituțional;
3. subvenții pentru cazare și masă (prin finanțare suplimentară);
4. încurajarea atragerii studenților din grupuri subreprezentate și netradiționali, inclusiv români care locuiesc în străinătate;
5. creșterea transparenței informațiilor și oferirea de îndrumări cu privire la oportunitățile și rezultatele educaționale, care să stea la baza alegerii parcursului educațional și să ajute la reducerea abandonului școlar;
6. stimularea instituțiilor de învățământ superior de stat pentru suplimentarea fondului pentru burse provenit de la bugetul de stat, pentru fiecare categorie de burse, cu fonduri provenite din venituri proprii. Ponderea fondurilor alocate de universități pentru burse, provenite din venituri proprii, din totalul fondului pentru burse al universității constituie un indicator de performanță în evaluările instituționale realizate de către *Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS)*, respectiv indicator de performanță pentru acordarea finanțării suplimentare a instituțiilor de învățământ superior;
7. dezvoltarea de platforme on-line (Moodle, Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Cisco Webex, Google Classroom), în special la universitățile care, în mod tradițional, nu organizau studii universitare la formele de învățământ cu frecvență redusă și la distanță.

Pentru susținerea politicilor Ministerului Educației privind creșterea capacității universităților de a asigura accesul la programe de studii pentru persoane provenite din medii dezavantajate socioeconomic, au fost formulate propuneri, de către *Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS)*, privind integrarea în metodologiile de finanțare a prevederilor care să asigure șanse egale și să conducă la realizarea incluziunii sociale (stimularea universităților de a face demersuri în vederea creșterii accesului și echității). Astfel, propunerea privind Metodologia de repartizare a finanțării suplimentare, aprobată și implementată în anul 2021, include și un set de indicatori de calitate privind orientarea regională și echitatea socială (cu o pondere de 20% din Finanțarea suplimentară-FS), 5% din FS fiind pentru indicatorul de calitate IC4.1 - Capacitatea de a integra persoanele provenite din medii dezavantajate, care urmărește stimularea universităților pentru realizarea acțiunilor de sprijinire a studenților ce provin din grupuri dezavantajate.

4. Creșterea calității programelor de studii și a competitivității universităților

4.1. Rolul CNATDCU în asigurarea calității învățământului universitar

Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU) are un rol important în asigurarea calității învățământului superior românesc. Astfel, în anul universitar 2020-2021, activitatea CNATDCU poate fi rezumată astfel:

Teze de doctorat

Platforma pentru evaluarea tezelor de doctorat a fost dezvoltată cu modulul referitor la punerea în aplicare a prevederilor legale privind publicarea tezelor de doctorat, cu respectarea opțiunilor de publicare formulate de către studentul-doctorand.

Pentru perioada octombrie 2020 – octombrie 2021, CNATDCU a evaluat 2428 de teze de doctorat, astfel:

- pentru 2283 s-a acordat titlul de doctor prin OM,
- 138 au fost invalidate,
- pentru 7 s-a emis OM de neacordare

Propuneri de îmbunătățire:

- uniformizarea sistemului de luare a deciziilor la nivelul comisiilor de specialitate ale CNATDCU;
- stabilirea unor norme clare de analizare și evaluare a rapoartelor de similitudini, astfel încât deciziile CNATDCU care invocă unii dintre coeficienții generați de sistemele de verificare anti plagiat

Teze de abilitare

În perioada octombrie 2020 - septembrie 2021 au fost înaintate *Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare* (CNATDCU) un număr total de 800 dosare de abilitare. Au fost emise 363 de ordine de ministru referitoare la acordarea atestatului de abilitare. Au fost respinse 37 de teze, celelalte fiind în evaluare.

Propunere de îmbunătățire:

- implementarea fluxului privind analizarea contestațiilor în platforma electronică în cadrul căreia să se desfășoare procesul de obținere a atestatului de abilitare, care este reglementat prin Anexa 1 la OMEC nr. 5229/2020 pentru aprobarea metodologiilor referitoare la acordarea atestatului de abilitare, acordarea titlului de doctor, precum și la soluționarea sesizărilor cu privire la nerespectarea standardelor de calitate sau de etică profesională, inclusiv cu privire la existența plagiatului, în cadrul unei teze de doctorat.

4.2. Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate - QAFIN

Ministerul Educației, în colaborare cu Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, a implementat în perioada 2017- 2020 proiectul ”Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate – QAFIN”. Scopul proiectului îl reprezintă realizarea și punerea în aplicare a politicilor publice bazate pe dovezi, prin creșterea calității reglementărilor cu privire la evaluarea calității în învățământul superior și la clasificarea și ierarhizarea instituțiilor de învățământ superior, respectiv a programelor de studii și prin îmbunătățirea capacității administrative a MEd și ARACIS, prin adaptarea structurilor, optimizarea proceselor

și pregătirea resurselor umane, folosind mecanisme transparente de consultări publice, care asigură participarea la decizie a cetățenilor și aplicarea unor standarde de calitate europene.

Pe parcursul anului 2020, s-au elaborat două livrabile în cadrul proiectului QAFIN, conform graficului de activități al proiectului QAFIN:

- *Metodologia și ghidurile privind evaluarea externă a calității în învățământul superior din România.*
- *Metodologia de evaluare a universităților în scopul clasificării instituționale și a ierarhizării programelor de studii.*

În cadrul activității de implementare a metodologiei de evaluare a instituțiilor de învățământ superior în scopul clasificării universităților și a ierarhizării programelor de studii, s-a elaborat o procedură care precizează mecanismele de colectare, introducere și validare a datelor necesare. Astfel, mecanismele și modalitatea de exercitare online a evaluării sunt transparente, obiective și se bazează pe date clare și concrete.

De asemenea, au fost organizate sesiuni de formare pentru personalul din MEd, din consiliile subordonate, respectiv cel al ARACIS, precum și pentru personalul de conducere din instituțiile de învățământ superior, cu privire la implementarea metodologiilor elaborate, inclusiv pentru asigurarea unei sustenabilități corespunzătoare.

Sesiunile de formare au avut loc în perioada 28 mai – 12 iunie 2021 în format online, pe platforma Microsoft Teams, fiind organizate de MEd-UMPFE și ARACIS și susținute de formatorii contractați în acest scop, în colaborare cu experți internaționali ai Băncii Mondiale.

În cadrul sesiunilor de formare au fost prezentate:

- Proiectul Metodologia și ghiduri privind evaluarea externă a calității în învățământul superior din România,
- Metodologia de evaluare a universităților în scopul clasificării instituționale și a ierarhizării programelor de studii
- Platformele electronice elaborate în cadrul proiectului.

La finalul sesiunilor, participanții au susținut un test de evaluare. Fiecare absolvent al programului de formare a primit la final un certificat de formare.

Sesiunile de informare pentru personalul din instituțiile de învățământ superior, cu privire la implementarea metodologiilor elaborate, inclusiv pentru asigurarea unei sustenabilități corespunzătoare s-au desfășurat în perioada 2 septembrie -16 octombrie 2021, în patru centre universitare: Constanța, Iași, București, Brașov, la care au participat peste 200 de cadre didactice din toate instituțiile de învățământ superior acreditate.

Proiectul QAFIN s-a finalizat prin organizarea la Brașov a Conferinței finale. Toate rezultatele proiectului, inclusiv materialele prezentate sunt accesibile la următorul link:

<https://www.aracis.ro/rezultatele-proiectului-qafin/>

4.3. Gradul de satisfacție a studenților privind calitatea învățământului superior

Chestionarul Național Studentesc (CNS) și-a propus măsurarea gradului de satisfacție a studenților privind calitatea învățământului superior, România fiind primul stat din estul Europei care implementează un astfel de studiu. Dezvoltat începând cu martie 2019, acesta urma să fie aplicat în primăvara anului 2020, fiind însă amânat din cauza debutului pandemiei de COVID-19. În acest context, CNS a fost testat suplimentar, fiind îmbunătățite o serie de aspecte tehnice, de design sau de conținut.

Chestionarul Național Studentesc a utilizat o platformă inovativă, care a permis identificarea respondenților prin intermediul *Registrului Matricol Unic*. Prin urmare, 97,27% dintre persoanele care au completat chestionarul au fost validate, fiind obținute date socio-demografice de mare acuratețe. Răspunsurile au fost anonime, fiind respectate prevederile legislației în vigoare privind protecția datelor cu caracter personal. Studenții au fost invitați să completeze CNS în perioada 24 noiembrie 2020 – 18 ianuarie 2021. La întrebările chestionarului au răspuns 23.796 de studenți din 76 de instituții de învățământ superior, localizate în 23 de centre universitare din România.

4.4. Fondul pentru finanțarea situațiilor speciale

În conformitate cu prevederile Ordinului ministrului educației nr. 3322/2021, în anul 2021, din suma alocată în bugetul național pentru finanțarea instituțională a universităților s-a constituit un fond distinct pentru finanțarea situațiilor speciale care nu pot fi integrate în formula de finanțare a instituțiilor de învățământ superior de stat, denumit *Fondul pentru Finanțarea Situațiilor Speciale (FSS)*.

Sumele din FSS au fost alocate de *Ministerul Educației* instituțiilor de învățământ superior de stat pentru:

- a) asigurarea resurselor necesare instituțiilor de învățământ superior pentru organizarea/desfășurarea unor activități ocazionale (conferință, simpozion, workshop) de interes național, programate de către Ministerul Educației sau de către instituțiile de învățământ superior, în scopul dezvoltării activităților didactice și de cercetare;
- b) susținerea acțiunilor desfășurate de instituțiile de învățământ superior pentru dezvoltarea internaționalizării: participarea la proiecte educaționale și de cercetare comune cu universități de prestigiu; susținerea în afara granițelor țării de cursuri de limbă, cultură și civilizație românească în sprijinul etnicilor români care doresc să studieze în România; participarea la târguri și expoziții internaționale de educație;
- c) susținerea implicării instituțiilor de învățământ superior în acțiuni cu participarea studenților/pentru studenți, menite să contribuie la creșterea calității și prestigiului învățământului superior din țara noastră;
- d) finanțarea unor situații speciale care contribuie la atingerea țintelor europene stabilite pentru dezvoltarea spațiului european al educației (2021 - 2030);
- e) asigurarea resurselor necesare pentru susținerea activităților extracurriculare ale studenților: participarea la conferințe internaționale, participarea la concursuri profesionale internaționale, participarea la festivaluri artistice;
- f) suport pentru asigurarea sustenabilității proiectelor de cercetare ale universităților, prin susținerea salarială pe timp limitat a personalului implicat în activități de cercetare, după încheierea finanțării acelor proiecte;
- g) asigurarea, în timpul exercițiului financiar, a finanțării acelor cheltuieli cu caracter neprevăzut și de urgență care nu au fost cuprinse în bugetul inițial. Pentru a solicita obținerea de fonduri în baza prezentei litere, consiliul de administrație va adopta o decizie prin care va justifica temeinic motivele neprevăzute și de urgență și cauzele care au determinat lipsa de prevedere;
- h) cofinanțarea proiectelor dedicate dezvoltării și consolidării de rețele universitare europene;
- i) susținerea instituțiilor de învățământ superior în procesul de evaluare a școlilor doctorale în vederea asigurării calității programelor de studii universitare de doctorat;

- j) asigurarea resurselor necesare pentru susținerea domeniilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior care sunt cuprinse în clasamentul internațional de clasificare și ierarhizare: *Academic Ranking of World Universities 2020*¹⁵;
- k) susținerea implicării instituțiilor de învățământ superior în parteneriate strategice pe direcțiile prioritare ale Ministerului Educației, inclusiv pentru proiecte naționale cu rol de fundamentare și implementare a politicilor MEd, studii și analize-suport.

Ministerul Educației asigură finanțarea instituțiilor de învățământ superior de stat pentru activitatea de prevenire și combatere a fenomenului de plagiat. Finanțarea activităților de prevenire și combatere a fenomenului de plagiat se realizează, în anul 2021, din fondul pentru finanțarea situațiilor speciale conform prevederilor legale, în cuantum de 25.017.031 lei, în conformitate cu prevederile OME nr. 5255/2021 din 10 septembrie 2021 privind verificarea respectării eticii și deontologiei universitare în elaborarea tezelor de doctorat din perioada 1990 – 2016.

În perioada de referință a acestui raport a demarat, începând cu luna decembrie 2020, proiectul pilot *Start în carieră prin master didactic*, cod SMIS 140783, finanțat din cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014 - 2020, Axa prioritară 6 – *Educație și competențe*, al cărui beneficiar este Ministerul Educației. Acesta se desfășoară în parteneriat cu 8 instituții de învățământ superior și UEFISCDI pe o perioadă de 30 de luni. Primul an de studii de masterat a fost finalizat de 393 de studenți. Pe tot parcursul perioadei de studii, fiecare student masterand a primit o subvenție în valoare de 2.397 lei, subvenție care va fi primită timp de 21 de luni consecutive. Pe parcursul anului 2021, s-a elaborat un prim draft al profilului absolventului de master didactic, respectiv s-a proiectat arhitectura rețelei virtuale inovative.

Pentru sustenabilitatea proiectului, Ministerul Educației a alocat, prin H.G. nr. 477/2021, pentru anul 2021-2022, o cifră de școlarizare de 400 de locuri finanțate de la bugetul de stat (50 locuri/universitate), celor 8 instituții de învățământ superior participante la programul pilot. De asemenea, ministerul a asigurat plata burselor pentru masteranzii înscriși în anul I de studii, 2021-2022, aspect reglementat prin Ordinul ministrului educației nr. 5323/2021, prin care bursa de studii asigurată este de 2.097 lei.

În cadrul apelului POCU/472/6/8/ - *Implementarea de măsuri sistemice în învățământul terțiar universitar și non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate pentru a facilita adaptarea la cerințele pieței muncii*, Componenta 1: *Instrumente pentru stabilirea deciziilor de sistem fundamentate pentru creșterea calității în învățământul superior*, finanțat din Axa prioritară nr. 6 *Educație și competențe*, se implementează un proiect care vizează dezvoltarea și implementarea de măsuri sistemice în învățământul terțiar pentru creșterea nivelului calității în învățământul superior și adaptarea universităților la cerințele pieței muncii, inclusiv la standardele internaționale. Valoarea finanțării UE acordată pentru acest proiect este de 25, 12 mil. lei pentru perioada de implementare 2018 - 2022.

Proiectul cu titlul *Calitate în învățământul superior: internaționalizare și baze de date pentru dezvoltarea învățământului românesc (POCU INTL)* este implementat de UEFISCDI în parteneriat cu Ministerul Educației.

¹⁵ <http://www.shanghairanking.com/>

4.5. Cercetarea științifică

În conformitate cu prevederile OME nr. 3747/2021, în anul 2021 Ministerul Educației a constituit, din fondul bugetar pentru finanțarea de bază, un fond dedicat finanțării cercetării științifice universitare din instituțiile de învățământ superior de stat, pentru atingerea următoarelor obiective:

- a) creșterea calității resursei umane specializate în cercetarea științifică universitară;
- b) dezvoltarea infrastructurii de cercetare-dezvoltare și inovare din cadrul instituțiilor de învățământ superior de stat;
- c) creșterea performanței și vizibilității cercetării românești în plan internațional.

Toate instituțiile de învățământ superior de stat sunt eligibile pentru finanțarea cercetării științifice universitare. Fondurile alocate instituțiilor de învățământ superior de stat pentru finanțarea cercetării științifice universitare sunt considerate venituri proprii ale acestora și sunt utilizate în condițiile autonomiei universitare și în conformitate cu prevederile contractelor de finanțare instituțională, în vederea realizării obiectivelor cercetării științifice. Sumele stabilite pentru finanțarea cercetării științifice universitare, provenite de la bugetul MEd sunt evidențiate distinct în contractul instituțional al instituțiilor de învățământ superior.

5. Corelarea programelor de studii universitare cu cerințele angajatorilor

Asigurarea corelării sistemului de învățământ superior cu cerințele pieței muncii continuă să fie, deopotrivă, o prioritate și o provocare pentru România în ultimii ani, multe soluții fiind identificate prin utilizarea fondurilor europene din cadrul programelor operaționale sectoriale privind educația și formarea în vederea integrării pe piața muncii.

Astfel, Apelul POCU/320/6/21 - *Măsuri de optimizare a ofertelor de studii din învățământul superior în sprijinul angajabilității*, deschis în 2018, a avut ca scop finanțarea unor proiecte prin mecanismul competitiv, dedicate creșterii atractivității ofertelor educaționale din învățământul terțiar universitar și non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate, corelat cu îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice universitare de a proiecta și oferi programe de studii bazate pe nevoile studenților/cursanților, în vederea unui răspuns mai adecvat cerințelor unei piețe de locuri de muncă în continuă schimbare.

Apelul POCU/320/6/21 a vizat, printre altele:

- realizarea de campanii de informare cu privire la oferta educațională specifică învățământului terțiar non-universitar, desfășurată în comunități cu populație vulnerabilă;
- încheierea de parteneriate cu parteneri sociali din medii publice și private (potențiali angajatori);
- realizarea de workshop-uri „școala motivațională”, organizate cu partenerii sociali din medii publice și private (potențiali angajatori);
- acordarea de burse pentru cursanții înmatriculați în primul an, într-un program de studiu în cadrul învățământului terțiar înființat prin proiect;
- realizarea unor pachete integrate de măsuri de asistență educațională (consiliere academică, orientare în carieră);
- realizarea de programe post-universitare – în relație cu proiectarea de cursuri complementare și promovarea de medii noi de învățare (studii de caz, învățare bazată pe contexte reale de acțiune, învățare colaborativă, experimentare etc.);

- realizarea de programe post-universitare de formare / specializare / perfecționare pentru membri ai personalului didactic din învățământul terțiar non-universitar;
- organizarea de workshop-uri pentru membri ai personalului didactic din învățământul terțiar universitar și non-universitar, în vederea promovării modelelor de succes dezvoltate;
- realizarea de oferte educaționale/cursuri complementare învățământului terțiar universitar, dezvoltate și furnizate pentru studenți din ultimul an de studii de licență/masterat;
- realizarea de studii de inserție profesională a absolvenților de învățământ terțiar universitar;
- organizarea unor stagii de practică pentru studenți și membri ai personalului didactic universitar – experți promotori de practică de specialitate în cadrul unor centre universitare acreditate;
- realizarea de programe de studiu pentru învățământul non-universitar, în cadrul instituției de învățământ superior acreditate, validate/autorizate/ implementate.

Bugetul apelului este de 144,29 mil. euro (contribuția UE + contribuția națională) pentru regiunile mai puțin dezvoltate (Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia, Centru, Sud-Est și Sud-Muntenia).

În cadrul apelului au fost admise și contractate 11 cereri de finanțare, din care 9 s-au finalizat, iar 2 sunt în implementare. Activitățile finanțate au vizat dezvoltarea unor noi programe de studii de nivel terțiar non-universitar în cadrul colegiilor universitare, structuri universitare care, în anii anteriori, nu au avut activități didactice din cauza absenței unei finanțări din fonduri publice. De asemenea, au fost alocate resurse specifice pentru acordarea unor stimulente financiare directe (în suma de maxim 300 de lei) elevilor participanți la programele de studii organizate în cadrul colegiilor universitare, precum și pentru organizarea de programe de pregătire profesională pentru cadrele didactice universitare care urmau să gestioneze cursurile de nivel terțiar non-universitar.

Apelul POCU/379/6/21 - *Măsuri integrate pentru creșterea participării studenților din categorii vulnerabile la programe antreprenoriale* are drept scop finanțarea unor proiecte prin mecanismul competitiv, dedicate creșterii accesului și echității în învățământul superior din România, în vederea diminuării ratei de abandon în rândul studenților, prin asigurarea de sprijin financiar studenților din categorii vulnerabile. Totodată, s-a avut în vedere mărirea atractivității ofertelor educaționale, în special în ceea ce privește antreprenoriatul, precum și îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice și experților din universități de a proiecta și oferi programe de studii atractive astfel concepute încât să stimuleze dezvoltarea competențelor socio-emoționale, inclusiv prin furnizarea de consiliere psihologică și profesională a studenților pentru finalizarea studiilor universitare. Activitățile finanțate în cadrul Apelului 379 au vizat dezvoltarea unui sistem de sprijin, prin intermediul susținerii unui sistem de burse, mobilități și constituirea unor rețele de colaborare la distanță, virtuale, pentru a stimula participarea la învățământul superior a studenților. Simultan, în vederea creșterii calității programelor de studii, au fost finanțate activități de dezvoltare și flexibilizare a ofertei educaționale și a materialelor de studii, precum și adaptarea acestora la noile mijloace de comunicare. În același timp, au fost finanțate activități care au ca rezultat corelarea dintre oferta educațională și piața muncii, în special în domeniile de dezvoltare inteligentă specificate în *Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare Inovare* (SNCDI), în conformitate cu OMEN 5376/2017. În cadrul apelului POCU/379/6.21/Bursa

Student Antreprenor, au fost depuse 30 de cereri de finanțare, dintre care 22 au fost admise și contractate. În prezent, 9 cereri s-au finalizat, iar 13 sunt în implementare. Alocările financiare pentru proiectele contractate în urma acestui apel de proiecte sunt semnificativ mai mici decât cele previzionate la lansarea apelului. Astfel, s-au alocat aproximativ 670 mil. lei, din care, efectiv contractați au fost aproximativ 62 mil. lei (sau 9% din suma alocată inițial). Apelul a beneficiat de o alocare inițială de aproximativ 331 mil. lei, din care au fost efectiv contractați 157 mil. lei (aproximativ 47% din suma alocată).

Apelul POCU/380/6/13/ - *Sprrijin pentru doctoranzi si cercetatori post-doctorat* este finanțat din *Axa prioritară 6: Educație și competențe*, rezultatul așteptat fiind creșterea ratei de participare a studenților la programele (ex. stagii de practică, internship-uri etc.) din cadrul parteneriatelor nou înființate/dezvoltate care să faciliteze inserția pe piața muncii a absolvenților de studii terțiare. Aceste parteneriate sunt nou înființate/dezvoltate între instituții de învățământ superior, sectorul privat și actorii din domeniul cercetării și inovării, inclusiv în vederea organizării de stagii de practică. În cadrul proiectelor finanțate, se acordă o sumă forfetară lunară: bursa doctorand antreprenor cu valoarea de max. 400 euro/lună acordată pentru o perioadă de maxim 12 luni consecutive, inclusă în ultimii doi ani terminali ai studiilor de doctorat; bursa cercetător postdoctorat antreprenor cu valoarea de max. 600 euro/lună acordată pentru o perioadă de maxim 12 luni consecutive. În cadrul apelului au fost aprobate și contractate 18 cereri de finanțare, dintre care, în prezent, 7 s-au finalizat, iar 11 sunt în implementare. Valoarea finanțării UE acordată pentru acest apel este de 101,87 mil. lei.

Proiectul POCU *ReCONNECT - Adaptare la schimbare - Mecanism integrat de anticipare, monitorizare, evaluare a pieței muncii și educație*, aprobat în decembrie 2020, are ca obiectiv general, corelarea cererii cu oferta de forță de muncă, prin introducerea de noi instrumente și mecanisme de monitorizare și evaluare a politicilor publice și de anticipare a nevoilor de competențe. Obiectivele specifice vizează creșterea capacității de planificare strategică și adaptare a ofertei sistemelor de formare profesională inițială și continuă în raport cu nevoile pieții muncii, prin dezvoltarea unor mecanisme de anticipare a nevoilor de formare și de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților, respectiv creșterea capacității de elaborare a politicilor publice privind măsurile active și formarea profesională prin monitorizarea și evaluarea acestora. Proiectul se desfășoară în parteneriat cu: Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației, Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării, Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale, sub coordonarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă. Printre rezultatele așteptate, se regăsesc:

- metodologia asumată de toți partenerii din care să reiasă structura, fluxul de date și modalitatea de interoperabilitate a mecanismului de inserție a absolvenților programelor de educație și formare profesională;
- un mecanism integrat de monitorizare a inserției absolvenților programelor de educație și formare profesională care va cuprinde:
 - monitorizarea inserției absolvenților din învățământul preuniversitar;
 - monitorizarea inserției absolvenților din învățământul universitar (terțiar);
 - monitorizarea traseului profesional /inserției absolvenților programelor de formare profesională continuă.
- un mecanism interconectat de anticipare a nevoii de calificări și competențe pe piața muncii;

- un mecanism interconectat de evaluare și monitorizare a politicilor publice, privind măsurile active și formarea profesională;
- experți din domeniu instruiți (sesiuni formare online pentru utilizarea platformei comune).

Competiția de proiecte finanțate din *Fondul de Dezvoltare Instituțională* (FDI), destinat universităților de stat – FDI 2021, s-a desfășurat potrivit prevederilor *Metodologiei de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltare instituțională a universităților de stat, pentru anul 2021*, aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 3320/2021. Un important domeniu de finanțare este *Creșterea echității sociale, în vederea incluziunii sociale și sporirea accesului la învățământul superior, corelarea ofertei educaționale cu cererea pieței muncii* (inclusiv cele privitoare la consilierea și orientarea în carieră), prin care s-au finanțat proiecte în valoare de 69 mil. lei.

Competiția a fost coordonată de Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior care a realizat evaluarea și selectarea proiectelor depuse de universități.

Nr. crt.	Domeniu de dezvoltare instituțională	Suma aprobată (mii lei)
1	Creșterea echității sociale în vederea incluziunii sociale și sporirea accesului la învățământul superior, corelarea ofertei educaționale cu cererea pieței muncii (inclusiv cele privitoare la consilierea și orientarea în carieră).	12700
2	Internaționalizarea învățământului superior din România.	12800
3	Asigurarea funcționării, în bune condiții, a grădinilor botanice universitare, a stațiunilor didactice, a bazelor de practică și a altor infrastructuri de susținere a activităților didactice, similare bazelor de practică, din cadrul universităților, folosite pentru instruirea studenților.	11705
4	Susținerea activităților societăților antreprenoriale studențești (SAS) din cadrul universităților.	6212
5	Îmbunătățirea calității activității didactice, inclusiv a respectării deontologiei și eticii academice.	12795
6	Dezvoltarea capacității instituționale pentru cercetare în universități.	12788

Susținerea universităților pentru implementarea de acțiuni în vederea corelării ofertei educaționale cu cererea pieței muncii, prin alocarea în cadrul Fondului pentru dezvoltare instituțională, a unui domeniu strategic dedicat creșterii echității sociale și corelării ofertei educaționale cu cererea pieței muncii, s-a concretizat prin depunerea de proiecte, dintre care au fost propuse spre finanțare 44, cu o sumă totală de 12,7 mil. lei, în anul 2021.

Sprrijinirea universităților pentru implementarea de acțiuni în vederea susținerii activităților societăților antreprenoriale studențești (SAS) a fost realizată prin finanțarea în cadrul Fondului pentru dezvoltare instituțională a unui domeniu strategic dedicat înființării și susținerii activităților societăților antreprenoriale studențești – Domeniul 4, care s-a concretizat prin depunerea a 40 de proiecte de către instituțiile de învățământ superior finanțate de la

bugetul MED, din care au fost propuse spre finanțare 36 proiecte, cu o sumă totală de 6,21 mil. lei. Între obiectivele și acțiunile care au fost urmărite prin implementarea proiectelor finanțate din FDI pentru domeniul 4 s-au numărat și cele care vizau: organizarea de intership-uri și training-uri la companii de succes, organizarea de conferințe și ateliere de lucru realizate cu antreprenori de succes sau facilitarea contactului cu potențiali investitori.

În perioada noiembrie – decembrie 2021, se implementează un *Chestionar Național privind Angajabilitatea Absolvenților de Învățământ Superior* (CNAAIS), cu posibilitatea de a fi prelungită perioada de completare. Scopul urmărit este de a crește gradul de conectivitate a sistemului universitar cu piața forței de muncă, prin cercetarea traseului profesional pe piața muncii a absolvenților.

Cercetarea se va realiza prin intermediul unui chestionar online, aplicat la nivelul cohortelor de absolvenți din anii universitari 2015/2016 (T+5) și 2019/2020 (T+1). Selecția acestor cohorte a fost realizată ținând seama de două considerente. CNAAIS continuă monitorizarea traseului socio-profesional al absolvenților de învățământ superior începută prin proiecte anterioare derulate de UEFISCDI sub egida *Studenti, absolvenți și piața muncii*. Datele cu privire la studenți au început să fie sistematic introduse în RMUR, începând cu anul universitar 2015/2016.

În acest context, se vor consolida și dezvolta instrumentele de monitorizare a inserției absolvenților de învățământ superior pe piața muncii, care vor facilita accesul universităților și instituțiilor centrale la instrumentele de monitorizare necesare pentru dezvoltarea și implementarea de studii de cercetare instituționale și naționale, privind percepția studenților și a absolvenților legată de procesul educațional și corelarea acestuia cu parcursul profesional.

România a confirmat, că din toamna anului 2022, va participa la studiul EUROGRADUATE, un proiect al *Comisiei Europene* ce și-a propus atât colectarea de date comparabile la nivelul UE privitoare la absolvenții de învățământ superior, cât și îmbunătățirea capacității de ocupare a forței de muncă de către cei mai recent absolvenți. Implementarea studiului se va realiza în toamna anului 2022. În acest sens, UEFISCDI a devenit punct național de referință pentru monitorizarea parcursului absolvenților în cadrul Rețelei europene subsecvente. Punctul național de referință a fost stabilit ca urmare a solicitării Comisiei Europene, care dă curs *Recomandării Consiliului European privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților* (2017/C 423/01).

6. Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului superior

6.1. Promovarea ofertei educaționale

În anul universitar 2020-2021, au continuat acțiunile de susținere a universităților pentru a-și promova oferta educațională pe portalul *Study in România* și creșterea vizibilității la nivel internațional a programelor de studii din România, prin:

- asigurarea suportului administrativ permanent pentru utilizarea de către universități a portalului *Study in Romania*, actualizarea datelor și a nomenclatoarelor utilizate de acesta;

- elaborarea unor policy brief-uri privind internaționalizarea învățământului superior din România, care să sprijine MEd și consiliile consultative ale acestuia în elaborarea politicilor publice privind creșterea dimensiunii internaționale a învățământului superior din România:
 - Policy brief – Internaționalizarea învățământului superior românesc
Documentul prezintă o analiză statistică privind internaționalizarea învățământului superior de stat din România. Sunt analizate și prezentate date generale cu privire la prezența studenților internaționali în cadrul domeniilor fundamentale și programe de studii, studenții veniți din Republica Moldova, programele de an pregătitor în limba română și programele de rezidențiat (inclusiv evoluția în perioada 2017/2018 – 2019/2020)¹⁶.
 - Policy brief – Internaționalizarea învățământului superior românesc. Mobilitățile de scurtă durată – studenți
Documentul prezintă o analiză statistică cu privire la mobilitățile de scurtă durată (credit mobilities) realizate de către studenți către (incoming) și dinspre (outgoing) România, în perioada 2014/2015 – 2018/2019. Studiul vizează, exclusiv, mobilitățile Erasmus +.¹⁷

În 2021, a fost realizat primul film video de promovare a învățământului superior din România. Acesta a fost lansat oficial pe toate canalele media *StudyinRomania* în luna mai 2021, fiind, de asemenea, diseminat la scară largă prin intermediul universităților, ambasadelor și altor instituții, inclusiv printr-o campanie dedicată și derulată în perioada mai- august 2021, la TVR Internațional.¹⁸

Au fost sprijinite universitățile în implementarea strategiilor instituționale de internaționalizare. Prin organizarea competiției FDI 2021, în coordonarea MEd prin CNFIS, s-a menținut linia de finanțare de proiecte din Fondul de Dezvoltare Instituțională, care a avut ca scop sprijinirea universităților românești în dezvoltarea și realizarea activităților de internaționalizare, în special cele avute în vedere prin propriile strategii instituționale, care și-au propus dezvoltarea și întărirea componentei de internaționalizare de la nivel de universitate (domeniul D2, prin finanțarea a 45 de proiecte instituționale - Universități).

Au fost stimulate universitățile pentru a realiza demersuri instituționale pentru internaționalizarea programelor de studii și atragerea de studenți străini, prin menținerea în Metodologia de finanțare aplicată în anul 2021 a unor indicatori privind orientarea internațională a universităților (mobilitate studenți, participare la programe internaționale, atragerea de studenți străini). Astfel, pentru FS (finanțarea suplimentară), 10% din aceasta a fost repartizată către universități, ca urmare a aplicării clasei de indicatori de calitate care vizează creșterea orientării internaționale a universităților (IC3.1 & IC3.2).

În privința parteneriatelor strategice, în 2020, s-au finanțat 25 de proiecte în domeniul învățământului superior. În plus, în anul 2020, s-au aprobat, direct de către Comisia Europeană, 7 proiecte de Alianțe de Universități Europene în care există ca partener și câte o universitate din România și 42 de proiecte centralizate, de mare anvergură, în care universitățile din

¹⁶ <https://uefiscdi.gov.ro/resource-824411-internationalizarea-invatomantului-superior-romanesc.pdf>

¹⁷ <https://uefiscdi.gov.ro/resource-824410-policy-brief-mobilitati-studentesti.pdf>

¹⁸ https://www.youtube.com/watch?v=_aOSG_0iOko&t=24s&ab_channel=StudyinRomania

România sunt coordonatoare sau parteneri, în valoare totală de 25,85 mil. euro: Acțiuni Jean Monnet, Alianțe ale cunoașterii, Alianțe pentru competențele sectoriale, Dezvoltarea capacității instituționale etc.¹⁹

A continuat participarea României în cadrul studiului internațional EUROSTUDENT, cu scopul de a obține indicatori comparabili pe plan european privind condițiile de viață și de studiu ale studenților, prin pregătirea și implementarea unei noi cercetări naționale, ca parte a studiului EUROSTUDENT VIII și pregătirea datelor necesare pentru realizarea raportului la nivel european și național. Implementarea studiului EUROSTUDENT VII a fost realizată prin intermediul unei platforme, administrate de UEFISCDI, care facilitează dezvoltarea și aplicarea de instrumente de monitorizare (chestionare online), adaptată și dezvoltată pornind de la platforma SAPM (utilizată pentru implementarea runde anterioare a studiului EUROSTUDENT). În cadrul cercetării naționale din această rundă, au participat 76 de universități de stat și particulare.

Rezultatele la nivel național (date centralizate) au fost raportate către organizatorii de la nivel european în vederea realizării de analize comparative cu celelalte state participante la studiu. Raportul la nivel european, cât și bazele de date raportate de statele participante sunt disponibile pe site-ul <http://www.eurostudent.eu/> (raportul național fiind în curs de realizare). De asemenea, tot în această perioadă, s-a confirmat participarea României pentru următoarea rundă de implementare a EUROSTUDENT VIII și s-au stabilit responsabilitățile și următoarele etape necesare pentru derularea studiului la nivel național.

6.2. Obținerea bursei de studii în străinătate de către tineri români

În anul universitar 2020-2021, *Agenția de Credite și Burse de Studii (ACBS)* s-a adaptat nevoilor și restricțiilor impuse de pandemia de COVID-19, atât prin derularea online a concursurilor naționale pentru acordarea bursei, cât și prin revizuirea documentelor ce consacră normativ desfășurarea stagiilor de burse în sistem online.

Prin ofertele în baza acordurilor de colaborare bilaterală au fost active, în anul universitar 2020-2021, burse pentru studii universitare sau postuniversitare complete (pentru care statul primitor acordă și unul sau doi ani pregătitori pentru a învăța limba țării respective, înainte de începerea studiilor complete), pentru cercetare, pentru cursuri de vară, pentru studii universitare parțiale – cu durata de la 3 luni până la un an universitar. În anul universitar 2020-2021, nu au fost finanțați decât bursierii care au desfășurat cursurile fizic. Au beneficiat de burse de studii parțiale, complete sau de cercetare, cursuri de vară aproximativ 90 de tineri. Țările pentru care s-au calificat tinerii români sunt: Armenia, Bulgaria, Cehia, Coreea de Sud, Egipt, Elveția, Federația Rusă, Italia, Moldova, Slovacia, Vietnam.

Bursele Vasile Pârvan, la *Accademia di Romania* din Roma, și Nicolae Iorga, la *Istituto Romeno di Cultura e Ricerca Umanistica* din Veneția, în anul universitar 2020-2021, au o finanțare exclusiv națională, cu un quantum de 500 de euro lunar și cazarea gratuită la *Accademia di Romania* din Roma și la sediul *Institutului Român de Cultură și Cercetare Umanistică (IRCCU)* din Veneția, beneficiare fiind 13 persoane. În anul universitar 2020-2021, Bursele doctorale de la *Institutul Universitar European* de la Florența, cu un quantum de 1.260 de euro lunar, au fost acordate unui număr de 7 studenți români.

¹⁹ Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDFP)

În baza programului CEEPUS, în anul universitar 2020-2021, România a acordat un total de 26 de luni-bursă, față de 500 în anul 2018-2019 (pre-pandemic) și a beneficiat de 220 de luni-bursă, față de 483 în anul 2018-2019.

Un rol important în realizarea mobilității studentești, inclusiv a mobilității de practică pentru studenți (în întreprinderi, centre de formare, centre de cercetare și alte organizații), precum și a mobilității cadrelor didactice pentru misiuni de predare în instituții de învățământ superior, îl are programul ERASMUS+, program al *Uniunii Europene*, printre ale cărui obiective privind educația se regăsesc:

- ajutarea studenților pentru a beneficia educațional, lingvistic și cultural de o experiență de studiu în alte țări europene;
- promovarea cooperării între instituții de învățământ superior și îmbogățirea mediului educațional al instituțiilor gazdă;
- contribuirea la dezvoltarea unui corp comun de tineri calificați, cu deschidere și cu experiență internațională, ca viitori specialiști;
- facilitarea transferului de credite și recunoașterea perioadelor de mobilitate petrecute în străinătate, cu ajutorul sistemului ECTS sau a unui alt sistem de credite compatibil.
- să permită studenților care nu pot să participe într-un plan de mobilități să beneficieze de cunoștințele și expertiza unor cadre didactice universitare din alte țări europene;
- să promoveze schimbul de expertiză și experiența în ceea ce privește metodologia de predare;
- să încurajeze universitățile să își extindă și să își îmbogățească conținutul cursurilor pe care le oferă;
- să faciliteze mobilitatea personalului didactic dintr-o instituție de învățământ superior către o instituție parteneră în scopul perfecționării academice.

În anul 2021, prin apelul 2020 al programului finanțat prin *Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European 2014-2021* s-au finanțat 4 proiecte de mobilități și 5 proiecte de cooperare în domeniul învățământului universitar, cu o valoare totală de 0,9 mil. euro. Apelul 2021 a fost lansat, pentru proiectele de mobilități și pentru proiectele de cooperare, în data de 11.08.2021. Bugetul disponibil pentru cele 2 tipuri de proiecte este de 2,5 mil. euro, iar rezultatele vor fi disponibile în 2022. Rata generală de absorbție a fondurilor Erasmus+ a fost de 98,5%.

Programul Erasmus+ a avut un buget alocat învățământului superior din România în pentru mobilități de studenți și cadre universitare și pentru Proiecte de parteneriat strategic în valoare de 49,9 mil. euro în 2020 și 34,34 mil. euro în 2021.

Erasmus+	2020	2021
Bugetul alocat învățământului superior din România în Programul Erasmus+ pentru mobilități de studenți și cadre universitare și pentru Proiecte de parteneriat strategic.	49,93 mil.€	34,34 mil.€
Numărul de studenți români beneficiari de mobilități outgoing de studiu sau stagii de practică în străinătate, în țările Programului.	10 000	10 500
Număr de cadre universitare din România beneficiare de mobilități de predare sau formare în țările Programului.	4 500	5 000

Număr de universități care în 2020 au primit Carta Universitară Erasmus 2021-2027: **77**

Număr de universități implicate în Program: **73**

Studenți și cadre universitare, atât incoming cât și outgoing au beneficiat de mobilități în cadrul cooperării cu țări din afara Programului - acțiunea "Internațional credit mobility": **2 500**

Sursa: Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP)

6.3. Studenți străini aflați la studii universitare în România

Instituțiile de învățământ superior din România sunt frecventate, anual, de peste o jumătate de milion de studenți, dintre aceștia, între 5% și 6% sunt studenți străini.

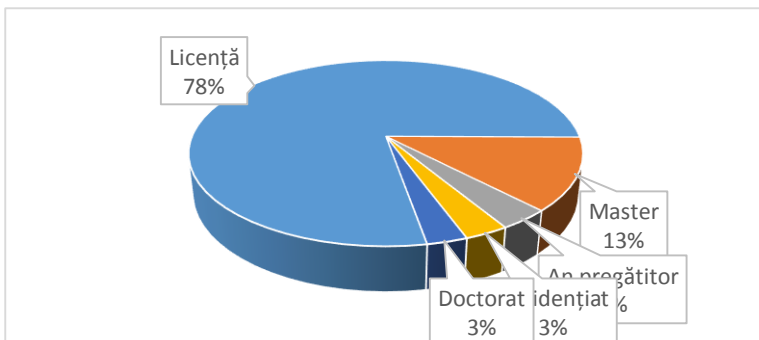
În ultimii 5 ani universitari, evoluția numărului studenților străini a cunoscut o ușoară creștere:

În anul universitar 2020-2021, cei mai mulți studenți au venit din următoarele țări: Republica Moldova, Franța, Israel, Italia, Germania, Maroc, Grecia, Tunisia, Siria, Serbia, Ungaria, Irak, Iordania, etc.

Dintre cei 34.447 de studenți, din 136 de țări, care au studiat în România pe parcursul anului universitar 2020-2021, aproximativ 20.000 au participat la studii de specialitate în limba română (57%), iar aproximativ 14.000 au urmat cursuri integrale în limbi străine (2/3 în limba engleză, iar 1/3 în limba franceză).

Pe cicluri de studii, cei mai mulți studenți sunt înscriși la studii de licență (în cei 6 ani de studii, cursurile universitare de medicină includ licența și masterul).²⁰

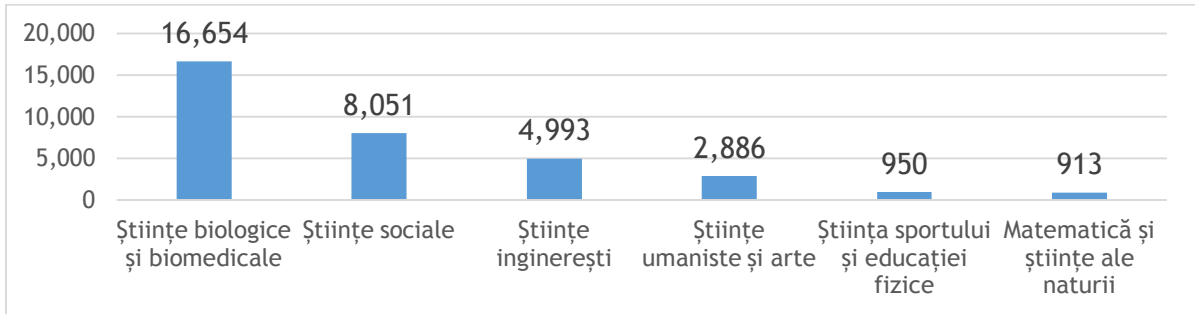

Ciclu de studii	Nr. studenți
Licență	26.839
Master	4.355
An pregător	1.227
Rezidențiat	1.056
Doctorat	970
Total	34.447

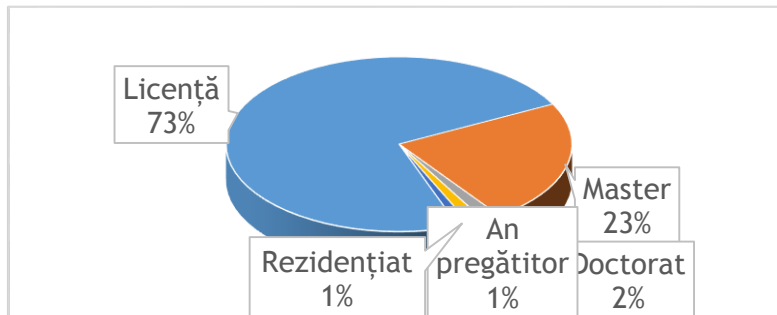
²⁰ Datele au fost preluate din ANS - baza națională de date privind studenții români și străini aflați la studii în România

Repartiția studenților străini, pe domenii de studii, în anul universitar 2020-2021 a fost următoarea:

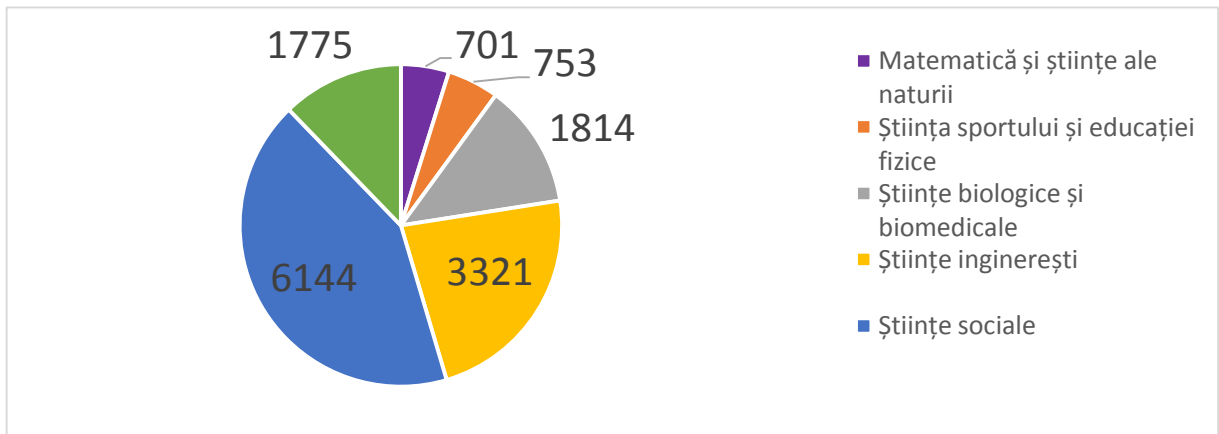

Interesul celor mai mulți studenți străini este constant pentru studiile medicale²¹

Ciclul de studii	Nr. studenți
Licență	10.587
Master	3.306
Doctorat	237
An pregător	215
Rezidențiat	163
Total	14.508

Studii superioare în România sunt urmate și de românii de pretutindeni, repartiția acestora pe domenii de studii în anul universitar 2020-2021²², fiind următoarea:

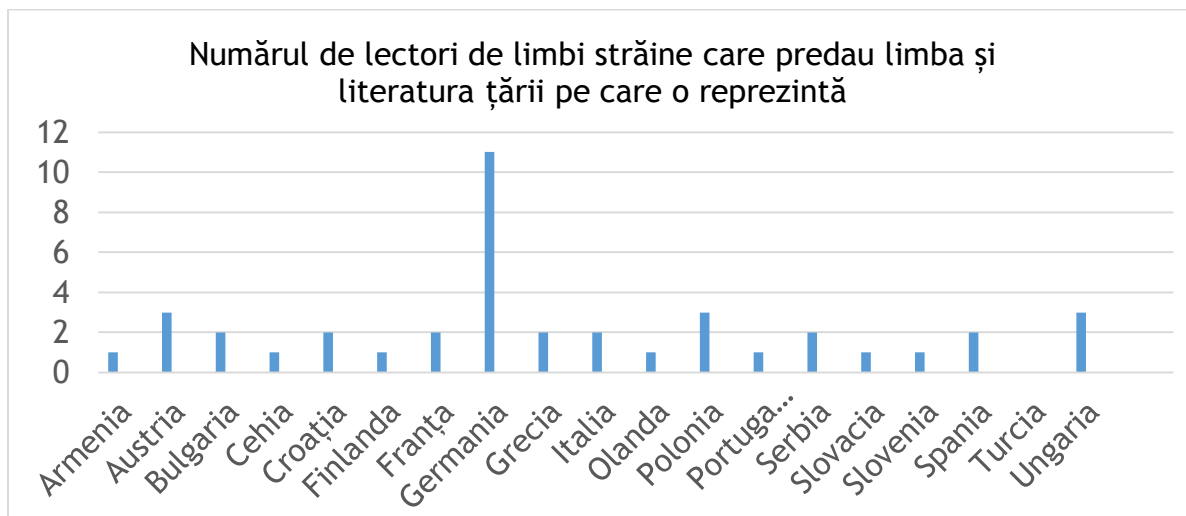

²¹ Datele au fost preluate din ANS - baza națională de date privind studenții români și străini aflați la studii în România

²² Datele au fost preluate din ANS - baza națională de date privind studenții români și străini aflați la studii în România

Un rol important în învățământul superior românesc îl dețin lectorii de limbi străine. 41 de cadre didactice, din 19 țări, predau limba și literatura țării pe care o reprezintă în 10 centre universitare: Universitatea din București, Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca, Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, Universitatea Politehnica din București, Universitatea din Craiova, Universitatea din Oradea, Academia de Studii Economice din București, Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu și Universitatea "Politehnica" din Timișoara.

6.4. Păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității lingvistice și culturale, prin promovarea limbii române în medii academice din întreaga lume

Institutul Limbii Române (ILR) asigură păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității lingvistice și culturale, prin promovarea limbii române în medii academice și școlare din întreaga lume. Obiectivul ILR este ca, prin proiectele pe care le derulează, să susțină studierea limbii române, în mod instituționalizat, prin intermediul celor mai buni specialiști. Pentru a-și îndeplini misiunea, Institutul Limbii Române organizează și susține:

- lectoratele de limba română în universități din străinătate;
- atestarea cunoștințelor de limba română, ca limbă străină.

În anul universitar 2020-2021, statul de funcții al Institutului Limbii Române a cuprins 54 de lectorate în 54 de universități din 34 de țări.

7. Finanțare predictibilă, consolidarea bazei materiale, utilizarea noilor tehnologii, dezvoltarea și integrarea sistemelor informatice

7.1. Finanțare

În ceea ce privește susținerea instituțiilor în creșterea calității și competitivității universităților românești, *Metodologia de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din România,*

pentru anul 2021, a menținut aplicarea, pentru tot mecanismul de finanțare suplimentară, a indicatorilor de calitate care urmăresc: asigurarea calității procesului didactic și a resursei umane, performanța activității științifice/ creației artistice/ performanței sportive, internaționalizarea învățământului superior și creșterea capacității universităților de a integra persoanele provenite din medii dezavantajate socioeconomic în programe educaționale.

S-a avut în vedere actualizarea modului de finanțarea universităților, în concordanță cu obiectivele de dezvoltare națională, cu misiunea asumată și performanța asociată obiectivelor strategice. Astfel, au fost susținute mecanismele de finanțare care încurajează performanța și implementarea direcțiilor strategice de dezvoltare instituțională, prin elaborarea și aplicarea metodologiilor de finanțare, pentru anul 2021, în concordanță cu obiectivele detaliate în Legea educației naționale, după cum urmează:

- alocarea finanțării de bază pe baza principiului fundamental “resursele urmează studentul”, urmărind, prioritar, domeniile de studiu care asigură dezvoltarea sustenabilă și competitivă a societății;
- alocarea, către universități, a unei finanțări suplimentare de minimum 30% din suma alocată la nivel național universităților de stat ca finanțare de bază, pe baza unor clase de indicatori de calitate care urmăresc obiectivele strategice naționale;
- alocarea fondului de dezvoltare instituțională (1,5% din FI) după criterii competitive bazate pe standarde internaționale, fiind vizate, pentru finanțare, șase domenii de dezvoltare strategică.

În ceea ce privește finanțarea învățământului superior, au fost aprobate metodologiile de finanțare pentru anul 2021 (OME nr. 3220/2021, 3221/2021, 3222/2021, 3747/2021, 4469/2021; 5255/2021).

Au fost înregistrate evoluții în domeniul finanțării învățământului universitar, după cum urmează:

- Finanțarea instituțională pentru anul 2021 a crescut față de finanțarea instituțională pentru anul 2020 de la 4,96 mil. lei la 5,04 mil. lei.
- Pentru anul 2021, din fondul bugetar pentru finanțarea de bază, stabilit în conformitate cu prevederile Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din România, pentru anul 2021, aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 3.321/2021, se constituie un fond dedicat finanțării cercetării științifice universitare din instituțiile de învățământ superior de stat, în sumă de 100 mil. lei.
- A fost alocată suma de 3,5 mil. lei pentru instituțiile de învățământ superior incluse în rețelele de universități europene, respectiv Universitatea Tehnică de Construcții din București, Universitatea din București și Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București, participante încă din 2019, precum și pentru cele incluse în acest an: Universitatea ”Al. I. Cuza” din Iași, Universitatea Politehnică din București, Universitatea din Petroșani, Universitatea Tehnică din Cluj Napoca, Universitatea de Medicină și Farmacie ”Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, Universitatea de Vest din Timișoara și Universitatea Politehnică din Timișoara.
- Alocarea din bugetul *Ministerului Educației și Cercetării* a sumei de 7 mil. lei pentru susținerea celor 14 de domenii din 10 universități românești care s-au poziționat în

clasamentul de referință în mediul academic internațional *Shanghai Ranking's Global Ranking of Academic Subjects* în anul 2019.

- S-au alocat 395.000 lei pentru protejarea studenților și rezidenților împotriva COVID-19.

Continuarea susținerii măsurilor de optimizare a sistemului de finanțare a învățământului superior, ajustarea acestuia la cadrul normativ și la obiectivele strategice la nivel național și european, în vederea asigurării unei finanțări adecvate și eficiente, a reprezentat și în anul 2021 o prioritate.

CNFIS și UEFISCDI au participat la realizarea de studii și analize privind finanțarea învățământului superior pentru a sprijini procesul de fundamentare a propunerilor CNFIS privind adaptarea și optimizarea sistemului de finanțare pentru învățământul superior din România în vederea asigurării calității sistemului de învățământ superior (SIS), în special pentru componentele finanțării instituționale.

Sunt în curs de realizare patru studii naționale în proiectul POCU 126766 *Calitate în învățământul superior: internaționalizare și baze de date pentru dezvoltarea învățământului românesc*, implementat de UEFISCDI în parteneriat cu *Ministerul Educației*, în cadrul componentei coordonate de CNFIS, acestea putând asigura instrumentul de fundamentare pentru măsurile de eficientizare a finanțării pe cicluri și domenii de studii, pe componentele principale ale sistemului de învățământ superior.

A fost realizat un studiu privind cartografierea, la nivel național, a cheltuielilor realizate pentru învățământul superior (perioada 2016-2020) și o analiză a practicilor de la nivel internațional (care vor fi continuate în anul universitar 2021-2022), ce vizează costurile reale pentru învățământul superior, prin elaborarea unei metodologii de analiză și calcul a costurilor reale și aplicarea acesteia pentru șapte domenii de studiu (studii de caz), în vederea sprijinirii CNFIS în fundamentarea propunerii de finanțare pe bază de granturi de studii (sau costuri reale) pentru ciclurile de studii de licență și de master.

Este în curs de realizare un studiu privind finanțarea instituțională a cercetării pentru instituțiile de învățământ superior, la nivel național și internațional (studiu comparativ pentru minimum 4 țări), care va putea fi utilizat în fundamentarea propunerilor de adaptare/actualizare a mecanismelor de finanțare a cercetării în universități.

Sunt în curs de finalizare două studii de impact privind rezultatele implementării mecanismelor de repartizare a finanțării suplimentare și a fondului pentru dezvoltarea instituțională, analize realizate pentru perioada 2016-2020. Urmează să fie dezbătute rezultatele la nivelul CNFIS și a universităților și să fie completate cu experiențele și percepția actorilor implicați și cu propunerile de optimizare pentru perioada următoare.

Pentru continuarea susținerii finanțării pe bază de competiție de proiecte, CNFIS a fost sprijinit în organizarea competiției FDI-2021 pentru repartizarea fondului pentru dezvoltare instituțională pe direcțiile de finanțare aprobate prin OM către universitățile care au avut proiecte propuse spre finanțare pentru anul 2021.

Au continuat acțiunile de susținere a politicilor privind finanțarea universităților în funcție de performanță. Propunerea CNFIS privind metodologiile de repartizare pe universități a finanțării suplimentare pentru anul financiar 2021 a avut în vedere stimularea excelenței instituțiilor și a programelor de studii, cu efecte directe asupra creșterii competitivității universităților românești. Aprobarea de către MEd și, ulterior, implementarea acestor metodologii de finanțare au condus la utilizarea unor criterii, respectiv indicatori de

performanță. De exemplu, prin Metodologia de finanțare pentru anul 2021 a fost continuată aplicarea indicatorilor de calitate care urmăresc evaluarea procesului didactic, a resursei umane (din punct de vedere al calității acesteia, impactului și performanței activității științifice/ creației artistice), precum și a măsurilor privind internaționalizarea învățământului superior și îmbunătățirea serviciilor pentru studenți.

7.2. Creșterea transparenței sistemului de învățământ superior

La nivelul *Comitetului Economic și Social European* (CESE), organ consultativ al *Uniunii Europene*, se apreciază că pentru o autonomie reală, responsabilizare și transparență în instituțiile de învățământ superior, premise fundamentale pentru modernizare, este necesară o finanțare adecvată și corespunzătoare.²³

Astfel, universitățile trebuie să beneficieze de autonomie, să fie responsabile și transparente și, totodată, în măsură să acționeze în mod cât mai liber, într-un cadru juridic care să încurajeze concurența, ca o contribuție majoră la o participare mai largă și o specializare inteligentă.

Studenții pot beneficia de programe universitare prezentate la nivel internațional și de o gamă amplă de cursuri online. Comparabilitatea și transparența vor îmbunătăți concurența și convergența nivelurilor de performanță. Instrumentele de transparență, precum U-Multirank în UE, au un potențial ridicat, universitățile utilizând cât mai eficient acest tip de instrument. Prin urmare, se are în vedere:

- asigurarea transparentizării finanțării universităților de stat, prin actualizarea site-ului CNFIS cu datele privind rezultatele finanțării învățământului superior (date statistice la nivel de universitate privind studenții, absolvenții și alocații bugetare destinate finanțării instituționale, rezultatele calculului indicatorilor de calitate folosiți pentru alocarea finanțării superioare);
- elaborarea și publicarea raportului public anual privind finanțarea învățământului superior, care prezintă o analiză mai detaliată a rezultatelor repartizării la nivel național, pe subcomponente, și, detaliat, pe universități, a alocațiilor bugetare destinate finanțării instituționale anuale.
- actualizarea și dezvoltarea modulelor de vizualizare date pentru platformele administrate de UEFISCDI privind sistemul de învățământ superior, în special RMUR, ANS și *StudyinRomania*; completarea rapoartelor generate din platforma ANS pentru universități, MEd și instituțiile centrale.

7.3. Consolidarea bazei materiale

În vederea stimulării managementului performant, cu efect direct în ceea ce privește reducerea cheltuielilor de personal și dezvoltarea bazei didactice și de cercetare a universităților, a fost adoptată *OUG nr. 22/2021 din 31 martie 2021 privind modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației*, care prevede măsuri de reglementare privind flexibilizarea cadrului legal pentru finanțarea cercetării științifice universitare din instituțiile de

²³ Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Implicarea universităților în modelarea Europei”, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, C71/11, 24.2.2016 (2016/C 071/03)

învățământ superior de stat prin modificarea art. 223 din *Legea Educației Naționale nr. 1/2011*, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, instituțiile de învățământ superior pot utiliza sumele din finanțarea de bază, într-un procent de maximum 10% din valoarea acesteia, pentru cheltuieli de investiții, în beneficiul comunităților academice.

7.4. Utilizarea noilor tehnologii

În învățământul superior sunt planificate investiții semnificative pentru dezvoltarea infrastructurii digitale și a resurselor didactice digitale pentru adaptarea cursurilor și formarea digitală a personalului academic²⁴. În vederea consolidării unei baze informaționale a finanțării învățământului superior, UEFISCDI a asigurat suportul tehnic permanent pentru operaționalizarea *Registrului Matricol Unic* și asigurarea condițiilor pentru funcționarea *Registrului Educațional Integrat*.

UEFISCDI a contribuit la colectarea și raportarea de date referitoare la sistemul de învățământ superior, astfel:

- a formulat propuneri către MEd privind actualizarea și adaptarea periodică a platformelor informatice de gestiune a datelor administrate privind învățământul superior, fiind totodată lansată consultarea publică a principalilor actori implicați în procesul de raportare, în vederea actualizării și completării definițiilor din Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior (ANS);
- a transmis către MEd, periodic, stadiul privind încărcarea datelor de către universități în platformele *Registrului Matricol Unic* al Universităților din România (RMUR) și ANS și validarea datelor existente;
- a elaborat studii și rapoarte privind utilizarea sistemelor informatice și a datelor în procesele decizionale în învățământul superior.

În cadrul proiectului POCA *Noi perspective în educație – NPE*, UEFISCDI a elaborat în calitate de partener, un raport privind utilizarea sistemelor informatice și a datelor în procesele decizionale în învățământul superior. Pornind de la importanța utilizării sistemelor informatice și a datelor în procesele decizionale în învățământ superior, precum și de la faptul că în ultimii ani au existat o serie de progrese în România cu privire la varietatea și complexitatea platformelor suport, un astfel de raport era extrem de necesar. În cadrul analizei există o cartografiere a sistemelor informaționale din Sistemul Național de Învățământ Superior, pornind de la instituțiile care le gestionează sau în subordinea cărora acestea funcționează (*Ministerul Educației/UEFISCDI*, *INS*, *ARACIS*, *ANPCDEFP*, *ANC*). Recomandările raportului vizează subiecte precum dubla raportare sau publicarea datelor deschise, precum și îmbunătățirea cadrului legislativ.²⁵

Prin HG nr. 369/2021, între atribuțiile *Ministerului Educației* a fost introdusă și cea de a primi, în baza unui protocol de colaborare cu *Inspekția Muncii*, informații din registrul general de evidență a salariaților. Scopul acestui protocol este de a realiza interoperaționalizarea platformelor *Ministerului Educației*, în vederea urmăririi traseului profesional al absolventului. UEFISCDI a fost desemnată, prin OMed nr. 4504/2021, ca instituție responsabilă cu pilotarea

²⁴ Monitorul educației și formării 2021 (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4b1ca4eb-57dd-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-ro>)

²⁵ <https://uefiscdi.gov.ro/resource-824418-raport-privind-utilizarea-sistemelor-informatice-in-procesele-de.pdf>

sistemului de monitorizare a anagajabilității absolvenților de învățământ superior, urmând să fie responsabilă de semnarea protocolului mai sus menționat. Aceasta va sprijini parteneriatul între MED, UEFISCDI, INS, ANOFM și ANFP, în vederea realizării interoperabilității între sistemele existente la nivelul acestor instituții, schimbului reciproc de date și utilizarea acestora pentru elaborarea unor analize complexe care să permită efectuarea de diagnoze și scenarii privind mobilitatea ocupațională a tinerilor.

Referitor la implementarea și operaționalizarea platformelor informatice care asigură colectarea și centralizarea datelor raportate de universități și furnizarea de rapoarte și statistici privind sistemul de învățământ superior, au fost obținute următoarele rezultate:

- continuarea operaționalizării sistemului informatic RMUR prin completarea încărcării datelor pentru anii universitari anteriori, introducerea studenților din anul I 2020/2021 și actualizarea școlarității pentru anii superiori de studii (promovați din anul universitar anterior);
- continuarea operaționalizării platformei ANS, de raportare și centralizare a datelor statistice privind învățământul superior, cu datele statistice raportate cu data de referință 1 octombrie 2020 și ianuarie 2021, asigurând raportarea unitară a datelor pentru toate universitățile din România;
- continuarea demersurilor de operaționalizare a platformei *Registrul Educațional Integrat* (REI);
- dezvoltarea aplicației online de nomenclatoare pentru standardizarea terminologiei utilizate în instituțiile de învățământ superior pentru o gestionare cât mai eficientă a datelor;
- continuarea operaționalizării platformei *StudyinRomania* privind oferta educațională de învățământ superior.

S-a facilitat înregistrarea în platforma *StudyinRomania* a programelor de studii ale universităților din România prin sincronizarea cu nomenclatorul de programe de studii și universități din RMUR. De asemenea, calcularea indicatorilor de calitate corespunzători metodologiei de finanțare pentru anul 2021 s-a realizat pe baza datelor colectate în platforma ANS.

A continuat interconectarea REI cu aplicația “*Note Bac*” pentru preluarea datelor privind absolvenții de bacalaureat pentru studenții înregistrați în RMUR.

Pentru a spori relevanța învățământului superior pentru piața forței de muncă și pentru a facilita digitalizarea, se are în vedere instituirea unei scheme de granturi cu finanțare din MRR, de care vor beneficia 60 de universități (66 % din total), cu investiții în echipamente digitale, formarea personalului și alte măsuri de îmbunătățire a competențelor digitale ale studenților²⁶.

7.5. Cluburi sportive universitare

Dimensiunile națională și, respectiv, internațională a învățământului superior sunt susținute și prin promovarea de activități sportive. În acest sens, Federația Sportului Școlar și Universitar (FSSU) asigură cadrul necesar dezvoltării continue, organizării și funcționării

²⁶Monitorul educației și formării 2021 (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4b1ca4eb-57dd-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-ro>)

performante a sportului școlar și universitar la nivelul tuturor elementelor sale de structură și infrastructură. FSSU eaborează și susține strategia organizării și dezvoltării activității sportive școlare și universitare. Între obiectivele FSSU se regăsește acela al elaborării Ghidului de Înființare a Asociațiilor Sportive Universitare și asigurarea sprijinului metodologic pentru înființarea și dezvoltarea activității acestora.

Tot la nivelul FSSU sunt elaborate propuneri în scopul dezvoltării activității cluburilor sportive universitare din subordinea Ministerului Educației și din subordinea instituțiilor de învățământ superior de stat și se realizează evaluarea activității acestora.

8. Guvernanță profesionistă și transparență, descentralizare, autonomie și responsabilitate.

Operaționalizarea sistemului de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și gestionare a titlurilor universitare s-a realizat prin asigurarea suportului IT și logistic pentru funcționarea și utilizarea modulului dezvoltat în platforma *Registrul Educational Integrat (REI)*, modul care facilitează înregistrarea tezelor de doctorat (de către IOSUD-ul fiecărei universități), validarea acestora (de la nivelul MEd) și evaluarea de către membrii CNATDCU și comisiile acestuia. Actualizarea modulului de evaluare a tezelor de doctorat din platforma REI se face în conformitate cu Anexa 2 din OMEC 5229/2020. Dezvoltarea modulului privind organizarea și desfășurarea procesului de obținere a atestatului de abilitare se face în conformitate cu prevederile metodologiei din Anexa 1 a OM 5229/2020. Publicarea tezelor de doctorat se realizează în conformitate cu *art. 168 alin (9) din Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 66 alin (1) din HG nr. 681/2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat, cu modificările și completările ulterioare.*

CAPITOLUL III. DIRECȚII DE DEZVOLTARE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR PENTRU ANUL 2022

Direcțiile de dezvoltare a învățământului superior pentru anul 2022 sunt convergente cu obiectivele strategice ale *Proiectului "România Educată"*, după cum urmează:

1. Creșterea participării la forme de învățământ terțiar

- intensificarea eforturilor de creștere a accesului la învățământul terțiar și diminuarea ratei de abandon a tinerilor provenind din categoriile socio-economice dezavantajate precum și a grupurilor subreprezentate;
- identificarea, pentru studenții proveniți din familii cu venituri reduse, a unor variante de pachete financiare, complementare altor tipuri de sprijin financiar, prin care să fie acoperite taxele de studii, cheltuielile cu procesul educațional și cazarea, precum și o perioadă de mobilitate internațională sau un stagiu de practică în cadrul unor instituții/ firme din profilul studiilor;
- derularea de proiecte prin care să se stimuleze accesul la învățământ terțiar al tinerilor cu oportunități reduse, inclusiv al persoanelor cu dizabilități și al migranților, precum și al celor care locuiesc în zone rurale sau izolate, al celor care se confruntă cu dificultăți socio-economice sau cu orice altă potențială cauză a discriminării pe motive de sex, rasă sau origine etnică, religie sau credință, vârstă sau orientare sexuală;
- corelarea cuantumului burselor studentești cu nevoile beneficiarilor și evoluția salariului minim garantat și identificarea de mecanisme necompetitive prin care să se asigure finanțarea prin fonduri nerambursabile a sprijinului acordat studenților proveniți din familii cu venituri reduse;
- reglementarea și susținerea recunoașterii învățării anterioare, acumulată în medii formale sau informale;
- creșterea calității și a disponibilității serviciilor de consiliere a studenților – consiliere în carieră și consiliere psihologică;
- asigurarea calității formării cadrelor didactice din învățământul superior și atragerea unor experți externi calificați în activitatea de predare și de evaluare din universități;
- continuarea analizelor la nivelul populației de studenți, respectiv a bazinului de posibili candidați, și identificarea de soluții pe care universitățile le pot adopta pentru prevenirea scăderii participării în învățământul terțiar;
- conectarea mai strânsă a mediului universitar la cel privat, sprijinirea universităților pentru a dezvolta programe de studii de tip joint-degree sau interdisciplinare, corelate cu piața muncii și adaptarea programelor de studii la nevoile actuale ale societății.

2. Creșterea participării la forme de educație pe tot parcursul vieții

- sprijinirea universităților pentru atingerea țintei naționale de participare a adulților la astfel de sesiuni de formare;
- dezvoltarea unui sistem de „micro-credite” care să faciliteze participarea la forme de educație pe tot parcursul vieții pentru dobândirea de competențe și adaptarea la cerințele pieței forței de muncă;
- diversificarea activității cluburilor sportive universitare pentru stimularea și sporirea

practicării exercițiilor fizice și sportive de către studenți, fără nicio discriminare, în mod liber și voluntar, într-un cadru organizat, în vederea menținerii sănătății și socializării acestora.

3. Intensificarea eforturilor de internaționalizare a sistemului românesc de învățământ superior

- sprijinirea eforturilor de internaționalizare a universităților și de recunoaștere reciprocă automată a programelor de studii;
- creșterea numărului de mobilități internaționale, inclusiv prin accesarea de fonduri externe nerambursabile pentru cofinanțarea mobilităților;
- dezvoltarea colaborării bilaterale cu alte state pentru creșterea numărului de burse de cercetare și formare postuniversitară și postdoctorală în străinătate, pentru multiplicarea mecanismelor de susținere a tinerilor români ce doresc să studieze în străinătate și pentru a sprijini implicarea cu succes a studenților și a cercetătorilor români în activități academice și de cercetare de la universitățile din străinătate unde își desfășoară stagiile;
- extinderea rețelei de lectorate de limbă română în universități din străinătate;
- intensificarea eforturilor *Cluburilor Sportive Universitare* pentru stimularea participării/reprezentării pe plan internațional a universităților, prin studenții sportivi, la *Campionatele Europene Universitare, Campionatele Mondiale Universitare, respectiv Universiadă.*

4. Creșterea capacității managementului universitar de a implementa politicile naționale

- formarea persoanelor implicate în managementul universitar înainte și/sau la începutul unui mandat de conducere;
- dezvoltarea de resurse deschise care să sprijine activitatea persoanelor implicate în managementul universitar;
- monitorizarea, evaluarea și îmbunătățirea infrastructurii și a capacității universităților de a implementa diverse politici naționale;
- susținerea formării polilor de excelență - consorții universitare care să includă universități și institute de cercetare;
- creșterea capacității de colectare și analiză a datelor relevante pentru susținerea procesului decizional, atât la nivel instituțional, cât și la nivelul sistemului de învățământ superior;
- realizarea „laboratoarelor pilot” de către universitățile membre ale *Consoțiilor Europene* și transformarea acestora în modele pentru învățământul superior românesc;
- continuarea îmbunătățirii mecanismului de finanțare a proiectelor din *Fondul de dezvoltare instituțională* pentru sprijinirea universităților în promovarea unor obiective strategice naționale (îmbunătățirea calității activității didactice, dezvoltarea infrastructurii de cercetare, cultivarea legăturilor cu comunitatea locală și/sau regională, incluziunea socială și/sau internaționalizarea activității de învățământ superior etc.).

5. Creșterea autonomiei universitare în ceea ce privește utilizarea fondurilor proprii și politicile de resurse umane

- transparentizarea proceselor decizionale de la nivelul universităților;
- extinderea implicării tuturor actorilor relevanți în luarea deciziilor;
- creșterea finanțării învățământului superior în corelare cu creșterea autonomiei și

responsabilității universităților în gestionarea fondurilor proprii.

6.Consolidarea calității studiilor doctorale

- încurajarea inovației și originalității studenților-doctoranzi în cercetarea științifică;
- reevaluarea modului de acordare a calificativelor obținute la absolvirea studiilor doctorale;
- internaționalizarea studiilor doctorale;
- monitorizarea inserției absolvenților de studii doctorale pe piața muncii;
- încurajarea autonomiei studenților doctoranzi;
- consolidarea calității studiilor doctorale urmate de studenții români din universitățile în care există lectorate de limbă română.

7.Susținerea eticii și integrității în mediul universitar

- dezvoltarea unei culturi organizaționale privind etica și integritatea la nivelul sistemului de învățământ superior;
- sprijinirea universităților pentru a implementa măsuri proactive cu privire la respectarea normelor de deontologie și integritate academică și a principiilor de etică;
- susținerea elaborării unor strategii proprii de prevenire și combatere a fraudelor academice, precum și constituirea, la nivelul fiecărei instituții, a unor baze de date informatice cu actele de studii și conținutul lucrărilor de finalizare a studiilor;
- armonizarea codurilor de etică universitară cu evoluțiile de la nivelul *Spațiului Economic European (SEE)/Spațiului European al Învățământul Superior (SEÎS)*;
- elaborarea unui regulament cadru de etică pentru universități (*Codul de referință al eticii și deontologiei academice*) și pilotarea acestuia în cinci instituții de învățământ superior, pornind de la analiza bunelor practici de la nivel internațional, precum și de la un studiu cu privire la situația eticii și integrității academice în instituțiile de învățământ superior din România.

8.Susținerea parteneriatelor, deschiderea către societate, orientarea către zona STEAM

- promovarea unor lucrări inovative ale studenților, precum și a unor materiale informative în domeniul STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) și constituirea unor baze de date cu conținutul acestora;
- sprijinirea consolidării parteneriatelor între instituții de învățământ superior și cercetare, prin sprijinirea schimburilor de experiență și bune practici prin susținerea reprezentării și afirmării pe plan internațional.

9.Dezvoltarea unui ecosistem digital pentru învățământul universitar

- digitalizarea tuturor proceselor din învățământul superior;
- dezvoltarea unor structuri adaptate specificului fiecărei universități dedicate dezvoltării competențelor digitale și gestiunii informatice;
- dezvoltarea unor platforme securizate dedicate evaluării studenților;
- dezvoltarea de programe de formare de competențe în folosirea instrumentelor digitale pentru profesori, a tehnologiilor accesibile și de asistență, precum și crearea și folosirea inovatoare a conținutului educației digitale, inclusiv a pedagogiei digitale;
- construcția și dezvoltarea unor programe de studii pentru formare de tip „*joburile viitorului*”;

- dezvoltarea competențelor digitale înalte ale studenților, cadrelor didactice și cercetătorilor din universități;
- derularea de proiecte prin care se stimulează folosirea tehnologiilor digitale în educație și formare profesională;
- dezvoltarea și multiplicarea laboratoarelor de realitate virtuală și realitate augmentată;
- creșterea acurateții bazei informaționale a finanțării învățământului superior prin continuarea operaționalizării sistemelor informatice pentru învățământul universitar;
- dezvoltarea infrastructurii digitale, generalizarea accesului la echipamente electronice și dezvoltarea de conținut digital și softuri dedicate învățării.

ANEXĂ - Lista de abrevieri

ACBS - Agenția de Credite și Burse de Studii
ANC – Autoritatea Națională pentru Calificări
ANS – Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior
ANFP – Agenția Națională a Funcționarilor Publici
ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANPCDEFP – Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniu Educației și Formării Profesionale
ARACIS - Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
CE – Comisia Europeană
CEEPUS – Central European Exchange program for University Studies
CNATDCU - Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare
CNC – Cadrul Național al Calificărilor
CNCIS – Cadrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior
CNFIS - Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior
CNSPIS - Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior
EHEA – European Higher Education Area
ECTS - European Credit Transfer and Accumulation System
ENQA – European Association for Quality Assurance in Higher Education
ESCO — European Classification of Skills, Competences, Qualifications and Occupations (Clasificarea Europeană a Aptitudinilor, Competențelor, Calificărilor și Ocupațiilor)
EQAR – European Quality Assurance Register
EUA - European University Association
EUROSTAT – Oficiul de Statistică al Comisiei Europene
FDI – Fondul de dezvoltare instituțională
FESI – Fondul European Structural și de Investiții
FSE – Fondul Social European
HE – Higher Education
HG – Hotărâre a Guvernului
INS – Institutul Național de Statistică
IOSUD - Instituție organizatoare de studii universitare de doctorat
ISCED - The International Standard Classification of Education
MCSI – Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale
MEd – Ministerul Educației
MFP – Ministerul Finanțelor Publice
MRR – Mecanismul de Redresare și Reziliență
OCDE - Organisation for Economic Cooperation and Development
OG – Ordonanță de Guvern
OM - Ordin de Ministru
OUG – Ordonanță de Urgență a Guvernului
POCA – Programul Operațional Capacitate Administrativă
POCU – Programul Operațional Capital Uman
REI – Registrul Educațional Integrat
RMU – Registrul Matricol Unic

RMUR – Registrul Matricol al Universităților din România

RNC - Registrul Național al Calificărilor

RNCIS - Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior

SEE - Spațiul Economic European

STEAM - Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă, Matematică)

SMIS – Sistemul Unic de Management al Informației

SNIE - Sistemul Național de Indicatori pentru Educație

UE – Uniunea Europeană

UEFISCDI – Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării

UMPFE - Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă